BOSTON PUBLIC LIBRARY
CHIEF OF BOOK SELECTION D
REFERENCE DIVISION
COPLEY SQ BOSTON MASS 16

MAKE EVERY PAY DAY
BOND DAY
Join The Pay-Roll
• SAVINGS PLAN •

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly Newspaper
Published every TUESDAY and FRIDAY
366 Broaway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXX — No. 37. TEL. SOUth Boston 2680 ANTRADIENIS (Tuesday) GEGUŽĖS (May) 15 D., 1945 M. TEL. SOUth Boston 2680 FIVE CENTS

DABARTIES BILDESIUOS

Sovietai Reikalauja Užtikrinti Kolonijoms Nepriklausomybę

San Francisco, Cal. — Šiomis dienomis tarptautinėje konferencijoje sovietų Rusijos delegacija pasiūlė, kad po karo visos kolonijos turėtų galią įsisteigti kaip nepriklausomos valstybės.

Šis sovietų Rusijos delegacijos pasiūlymas visus nustebino, nes Rusijos vyriausybė ne tik neduoda, bet ir nežada duoti teisės Lietuvai, Latvijai, Estijai ir kitoms valstybėms, kurios prieš karą buvo nepriklausomos, atsistatyti kaip nepriklausomos valstybės. Lenkija taip pat maža vilties turi, kad ji iš sovietų Rusijos susilauktų malonės atsistatyti savo valstybę.

Iš to galima suprasti, kad Rusijos delegacija, kuri padarė tokius pasiūlymus, nori pateisinti savo vyriausybės okupacijinius žygius Europoje. Tačiau reikia pažymėti, kad kolonijos ir prieš karą neturėjo nepriklausomybės, o valstybės, kurias sovietų Rusija turi užgrobusi ir kurias savinasi, prieš karą buvo nepriklausomos. Todėl sovietų Rusija turėtų parodyti pavyzdį — paskelbti, kad grąžina pavergtom tautom — Lietuvai, Latvijai, Estijai ir kitom nepriklausomybę, kurią ji užgniaužė 1940 m., ir taipgi grąžinti ir kitom pavergtom tautom laisvę ir nepriklausomybę, ir tik po to siūlyti kolonijoms laisvę ir nepriklausomybę. Sovietų Rusija turėtų ne tik paskelbti, bet tą paskelbimą realizuoti. Taipgi grąžinti iš Sibiro deportuotus žmones į jų tėvynes, iš kurių jie buvo ištremti ir dabar yra tremiami.

"Millions Will Hear and Bless Her"

Bostone įvairiose vietose pasirodė didelės afišosskelbimai, kuriose skelbiama, kad Anna Kaskas, America's Great Concert Singer ir "Leading Contralto Metropolitan Opera Association dainuos Jordan Hall, May 20, 1945, 3:30 P. M. Auspices: Darbininkas Radio. Ant tų didžiuių afišų padėta ištrauka iš Kanados dienraščio Toronto Telegram: "Millions Will hear and bless her".

Lietuviai gali jaustis pasididžiavimą, kad kitataučių dienraštis taip apibudina lietuvaitę artistę ir kad tas apibudinimas taip plačiai ir viešai paskleidžiamas. Tai vis dėka Darbininkų radio vadovybei, kad savo drąsiomis pastangomis taip plačiai išeiną į Bostono kultūringąją kitataučių visuomenę. Už tai įvertinkime tas pastangas ir mūsų iškilusius artistus gausiai atsilankydami į šį koncertą. A.

— Tribune de Geneve — (13. II) rašo, kad Popiežius esąs susirūpinęs dėl katalikų buklės Sovietų Rusijos okupuotose Pabaltijo valstybėse.

ALT DELEGACIJA ĮTEIKIA MEMORANDUMĄ

Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija apsilanko UNCIO sekretoriato ofise, kur Lieutenant Commander John S. Thacher, Special Assistant to The Secretary General UNCIO, priima ALT Memorandumą on Post-War International Organization. Iš kairės į dešinę stovi: ALT delegatas Wm. T. Kvetkas, Lieutenant Commander John S. Thacher, spaudos korespondentė M. Kižytė ir ALT delegacijos pirmininkas William F. Laukaitis. Nuotrauka padaryta gegužės 3 dieną.

LAIŠKAS UNCIO SEKRETORIUI

Įteikiant Memorandumą UNCIO (United Nations Conference on International Organization) Sekretoriatui, buvo pridėtas šitokio turinio laiškas.

Mr. Alger Hiss
Secretary General
UNCIO
San Francisco, Cal.

On behalf of the Lithuanian American Council, the United Latvian Committee and Central Committee of Estonian Organization we submit to the attention of the Conference the attached Memorandum on a Post-War International Organization.

Respectfully yours,
William F. Laukaitis
Chairman of the
Lithuanian Delegation.

ALT MEMORANDUMAS UŽREKORDUOTAS

Kadangi Amerikos Lietuvių Tarybos ir latvių bei estų organizacijos Memorandumas tapo įteiktas tiesiog Jungtinių Tautų Tarptautinės Organizacijos Konferencijai San Francisco, tai jisai įeina į tos konferencijos oficialius rekordus ir pasidaro dalis jos užrekorduotų darbų.

Reikia čia pridurti, kad ALT delegacija įteikė Memorandumo kopiją taip pat ir Public Liaison Ofisui, kad jisai ją perduotų Jungtinių Amerikos Valstybių oficialiai delegacijai konferencijoje.

Atvežė Tris Tūkstančius Vokiečių

Šiomis dienomis atvežė paskutiniuosius vokiečius karius ir kareivius, kurie buvo paimti į nelaisvę, į Jung. Valstybes. Vokiečių skaičius siekia 3,000.

Vokiečiai kareiviai yra apiplyšę, bet buvo gerai maitinami. Nepalyginsi Amerikos maisto vokiečių kareiviams su Vokietijos maistu amerikiečiams kareiviams. Jis skiriasi, kaip dangus nuo žemės. Taip pasakoja grįžusieji iš vokiečių nelaisvės, kurie buvo išlaisvinti Alijantams užėmus Vokietiją.

Amerikiečiai kareiviai, kaip jie pasakoja, buvo ne tik blogai maitinami, bet buvo mušami ir kankinami, net ir sergantiems nedavė ramybės ir pagalbos — jie irgi buvo mušami vokiečių.

Badas Lietuvcje

— Gaunama žinių, kad Lietuvoje daugelyje vietų siaučia tikra žodžio prasme badas. Išsidangindami iš Lietuvos, vokiečiai, ką tiktai susigriebė, vežėsi į Vokietiją. Ypač skaudžiai nukentėjo arčiau prie kelių esantieji ūkiai, iš kurių buvo viskas išgabenta: gyvuliai, javai, pašaras ir t. t. Kai atėjo sovietai, Lietuvos gyventojų padėtis nė kiek nepagarsėjo. Prasidėjo maisto produktų rekvizicijos. Iš ūkininkų buvo atimta tai, kas pasiliko iš vokiečių okupantų. Tuo būdu ūkiai buvo visiškai ištuštinti.

Jung. Valstybių B-29 Bombardavo Japonijos Miestą Nagoya

Washington, D. C., geg. 14 — Jung. Valstybių didieji bombanešiai, 500 jų, puolė Japonijos trečią didžiausį miestą Nagoya. Sukėlė didelius gaisrus.

Iš Japonijos sostinės Tokio praneša, kad amerikiečiai lakūnai taip pat bombardavo japonų aerodromus ir kitus pastatus Kyushu mieste. Devyni šimtai bombanešių puolė tą miestą.

Amerikiečiai Kariai Grįžta Iš Vokiečių Nelaisvės Į Namus

Camp Kilmer, N. J., geg. 14 — Jau dvi amerikiečių kareivių grupės grįžo į šią šalį, būtent, 1,300, kurie buvo Vokietijos nacių nelaisvėje ir buvo išlaisvinti.

Sugrįžusieji amerikiečiai iš nacių nelaisvės pasakoja, kaip žiauriai vokiečiai elgėsi su jais. Amerikiečiai kareiviai, karo kaliniai, buvo maitinami katiena; daugelis jų dėl blogo maisto arba visiškai negavimo maisto mirė; serganti kareiviai buvo verčiami eiti 500 mylių per sniegą ir lietų.

Visai kitaip yra užlaikomi vokiečiai karo kaliniai, kurie yra Jung. Valstybių nelaisvėje. Kaip Europoje, taip ir čia Amerikoje vokiečiai karo kaliniai padoriai maitinami ir užlaikomi. Vokiečiai niekad nepatyrė tokio žiaurumo iš amerikiečių, ką yra patyrę Amerikos kareiviai, patekę į vokiečių nelaisvę.

PREZ. TRUMAN MELDĖSI UŽ PERGALĘ EUROPOJE

Washington, D. C., geg. 14 — Vakar J. V. prez. Harry S. Truman vadovavo tautai, kad padėkotų Dievui už pergalę Europoje. Taipgi melsti Aukščiausiojo, kad pagreitintų užbaigti karą Pacifike ir sudaryti taiką pasaulyj.

Pažymėtina, kad visose katalikų bažnyčiose įvyko iškilmingos pamaldos ne tik motinų intencija, bet taip pat padėkai Dievui už pergalę Europoj, už greitesnį karo užbaigimą ir pastovią taiką pasaulyj.

Visos bažnyčios buvo perpildytos maldininkais. Visur pastebėtas tikras ir nuoširdus susikaupimas maldoje už mūsų karius, kurie tebėra karo frontuose, už pergalę ne tik Europoje, bet ir Pacifike, ir už taiką.

J. E. ARKIVYSKUPO LAIŠKAS SEMINARIJOS REIKALAIS

Brangieji Kristuje:—

Kasmet Sekminių laiku mes kreipiamės į mūsų kunigus ir žmones Vyskupijos Seminarijos reikalu. Ypatingu rimtumu tai darome šįmet, kai sukako 60 metų nuo Seminarijos įkūrimo.

Tai sukakčiai paminėti jau atspausdinta Seminarijos istorija, kuri bus įdomi pasiskaityti visiems Vyskupijos nariams. Ta knyga dalinai atpasakoja Seminarijos gyvenimo įvykius, iš kurių rimtai mąstąs skaitytojas supras, kokių milžiniškų lėšų reikia tai įstaigai išlaikyti. Drįstu pasakyti, kad mažiau negu ketvirta dalis jos išlaikymo lėšų suplaukia iš klierikų mokesčių ir šiaip įvairių dovanų. Likusias lėšas turi padengti daromos bažnyčiose kasmetinės rinkliavos.

Šiais metais, dalinai dėl įvykusios 60 metų sukakties, dalinai dėl būtino reikalo, seniai jau reikalingi pataisymai yra planuojami. Tas sudarys labai didelių, bet neišvengiamų, lėšų. Tikiuosi, kad esant tokiam svarbiam reikalui, ypatingo duosnumo parodys visi, kurie išgali aukoti šių Sekminių rinkliavai.

Kuomet projektuojamieji pataisymai bus įvykdyti, prašome mūsų kunigų ir žmonių Seminariją aplankyti ir pamatyti tuos pagerinimus, kuriuos buvo galima padaryti, jų duosnumui pasidėkojant. Seminarija neturi būt kokia paslaptinga vieta tiems, kurie ją šelpia. Aš laukiu tos dienos, kada šv. Jono Seminarija Brightone visiems žmonėms bus gerai pažįstama ir visų mylima. Tai jų Seminarija; joje auklėjami jų kunigai; tik dėka duosnioms žmonių aukoms galima tinkamai kunigus išauklėti.

Maldos visų kunigų, kurie naudojosi Seminarijos rėmėjų aukomis, telydi visus geradarius, prisidedančius prie Sekminių rinkliavos.

Teikdamas jums visokeriopos palaimos, lieku

Jūsų ištikimas Kristuje,

RICHARD J. CUSHING,
Bostono Arkivyskupas.

Geg. 9, 1945.

Anglijos Premieras Įspėja Europą

Britanija Nekovojo Su Hitlerine Vokietija, Kad Jos Vietą Užimtų Kita Totalitarinė Jėga

Londonas, geg. 14 — Anglijos premieras Churchill pareiškė, kad Britanija nekovojo su Hitlerine Vokietija per apie šešius metus, kad leistų "totalitarinėms ar policijinėms valdžioms užimti vokiečių įsiveržėlių vietą".

Mes turime būti tikri, jis pareiškė, "kad žodžiai 'laisvė', 'demokratija' ir 'išlaisvinimas' nebūtų iškreipti nuo tikros jų reikšmės."

Jis taipgi kvietė Jung. Valstybes tęsti kooperavimą su Britanija "kur tik būtų reikalinga užtikrinti laisvę visame pasaulyj."

Premieras Churchill pareiškė, kad "mes turime darbuotis, kad Suvienytų Tautų organizacija, kuri yra steigiama San Francisco, nebūtų vien tuščias vardas, priedanga stipriam ir pasityčiojimas silpnam."

Šie premiero Churchill žodžiai yra reikšmingi. Mažosios tautos yra tvirtai įsitikinusios, kad kaip Jung. Valstybės, taip ir Anglija išlaikys tuos principus, kurie yra paskelbti Atlanto Čarteryj. Pavergtos tautos, tarp kurių yra ir Lietuva, daugiausia nukentėjo nuo karo. Jos tvirtai tiki, kad demokratinės valstybės pagelbos joms atgauti nepriklausomybes, kurios buvo užgniaužtos.

Prancūzijoje Truksta Nusistatymo

New York (LAIC) — Iš gautų laiškų aiškėja, kad Lietuvos Pasiuntinybės Prancūzijai personalas turi tam tikras diplomatų privilegijas, betgi Pasiuntinybės Rūmai, seniau vokiškojo okupanto ir Vichy pakalikų perduoti Sovietams, tebelaikomi rusų. Betgi, viename Prancūzijos mieste tebeveikia Lietuvos Konsulatas.

Pirkite Karo Bonus ir Stampas

J. V. Karo Vadovybė Paskelbė Kareivių Atleidimo Planą

Washington, D. C. —Pasibaigus karui Europoje, J. V. armijos vadovybė paruošė ir paskelbė kareivių atleidimo iš karo tarnybos planą. Pagal tą planą kariai turi turėti mažiausia 85 taškus, pirm negu jie bus atleisti iš karo tarnybos.

Atleidžiant karį iš tarnybos, pirmiausia bus atsižiūrėta į tai, kiek laiko karys ištarnavo, kiek kartų jis buvo apdovanotas ženklais už pasižymėjimus, kiek jis turi vaiku, jeigu yra vedęs, mažiau 18 metų amžiaus. Tačiau bus imama dėmesin ne daugiau kaip trys vaikai.

Amerikos kariams bus išdalintos kortelės, kurias jie patys galės išpildyti ir apskaičiuoti kiek jie turi tašku — kreditų.

Taškai duodami sekančia tvarka:

1. Po vieną tašką už kiekvieną ištarnautą mėnesį nuo 1940 m. rugsėjo 16 d. (Daugiau kaip 15 dienų skaitoma pilnu mėnesiu).

2. Užjūrio kreditas — po vieną tašką už kiekvieną ištarnautą mėnesį užjūryj nuo 1940 m. rugsėjo 16 d.

3. Kovos kreditas — po 5 taškus už pirmąjį ir po tiek pat už kiekvieną gautą atžymėjimą — ženklą tarnyboje nuo 1940 m. rugsėjo 16.

4. Po penkius taškus už kiekvieną sužeidimą.

5. Dvylika taškų už kiekvieną vaiką, kuris yra mažiau 18 metų amžiaus, bet nedaugiau kaip už tris vaikus.

Armijos moterų skyrių narėms nustatyta tik 44 taškai, kad gauti atleidimą iš karo tarnybos.

Taigi apskaičiuojama, kad pagal tą planą per sekančius 12 mėnesių bus atleista iš karo tarnybos 1,300,000 karių.

Šiomis dienomis jau kai kurie kariai atleisti iš karo tarnybos, kurie buvo parvykę iš užjūrio poilsiui.

Klaidos Atitaisymas

New York (LAIC) — Š. m. gegužės 1 d. LAIC pranešime iš San Francisco, buvo perrašinėjant suklysta: vieton "Lietuvių Tautinė Taryba, užsieny gyvenančių Lietuvos piliečių sąjunga", buvo parašyta "Lietuvos piliečių užsieny atstovybė".

ĮVAIRIOS ŽINIOS

7 KARO BONŲ VAJUS PRASIDĖJO

Washington, D. C., geg. 14 — Šiandien prasidėjo 7-tasis karo bonų vajus. J. V. iždo sekretorius Morgenthau pradėjo karo bonų vajų atsišaukimu į visą tautą, kad ji įrodytų Amerikos demokratijos įvertinimą ir pasirodytų disciplinuota tauta. Jis pakartojo tai, ką yra pasakęs Prez. Truman, kad tik puse karo laimėta. Dar daug kas liko padaryti.

Neabejojame, kad visa tauta supranta savo pareigą, būtent, gelbėti savo šalį ir ją remti iki visiškos pergalės.

Amerikos lietuviai, kurie deda visą viltį į savo — Jung. Valstybių vyriausybę, kad ne tik apginti šią šalį nuo priešų, ne tik atstatyti pasauliui taiką, bet taip pat atstatyti pavergtas tautas, kurių šeimoje yra ir mūsų senoji tėvynė Lietuva. Amerikos lietuviai giliai tiki, kad prez. Harry S. Truman, mūsų vyriausybė ir karo vadovybė įgyvendins Atlanto Čarterio principus, kurie užtikrina visom tautom keturias laisves.

Šiame Septintame Karo Bonų vajuje, lietuviai, kaip ir kituose karo bonų vajuose aktyviai dalyvaus. Lietuviai ne tik pavieniai perka bonus, bet ir masiniai savo specialiuose susirinkimuose. Lietuviai yra pavyzdžiu kitom tautom. Man teko dalyvauti tarptautiniame susirinkime, kuriame pirmininkavo p. Shea, Mt. Washington Kooperatyvės bankos iždininkas, So. Bostone. p. Shea pakartotinai pabrėžė lietuvių patriotingumą ir gausų karo bonų pirkimą masiniuose susirinkimuose. Jis pareiškė, kad Bostone lietuviai vien per tą banką išpirko už apie $250,000.00 karo bonų. Lietuviai ir šiame karo bonų vajuje garbingai pasirodys, nes lietuviai yra ištikimi šios šalies piliečiai, taip pat yra nuoširdūs ir Lietuvai, kad jai pagelbėti atgauti nepriklausomybę.

PANEIGIA LIETUVIŲ ROLĘ ŽYDŲ SKERDYNĖSE

New York (LAIC) — Žurnale LITHUANIAN JEW (New York, kovo mėnesio laidoje) tilpęs p. Pesach Marcus straipsnis netiesioginiai leidžia darytis išvadą, būk "daugelis buvusių gerųjų kaimynų" lietuvių neva padėję vokiečiams skersti savo brolius, Lietuvos žydus.

Jau nekalbant apie seniau iškeltą Lietuvos gyventojų akciją gelbstint žydams, k. a., Lietuvos vyskupų pareiškimai ir intervencija pas vokiškąjį okupantą, vyriausiojo Lietuvos rabino padėka Kauno arkivyskupui, daugelio žydų prieglauda ir išslapstymas per 3 metus lietuvių ūkininkų šeimose, ir Lietuvos partizanų nuopelnai išvaduojant žydus Kaune, Kretingoje ir kitur, — čia pravartu paminėti eksperto nuomonė šiuo klausimu.

Dr. Jozef Rettinger, buv. Lenkijos premiero gen. Sikorskio politinis sekretorius, 1944 m. pradžioje buvo parašiutu nuleistas slaptai misijai atlikti Lenkijoje. 57 metų amžiaus parašiutininkas išgyveno Lenkijoje keturis mėnesius ir lankėsi įvairiuose miestuose, kaip tiktai tuo momentu, kai lenkų propagandos organai buvo pasimoję skleisti gandus apie tariamąjį lietuvių, latvių ir ukrainiečių dalyvavimą vokiečių organizuojamose žydų skerdynėse. Sugrįžęs iš kelionės, Dr. Rettinger turėjo pasikalbėjimą Londone su ONA agentūros korespondentu. Lenkiškų žydų organas NASZA TRYBUNA, New York'e 1944 m. rugp. 30 d. laidoje (Nr. 8-60, psl. 5), įdėjo šį pasikalbėjimą. Dr. Rettinger pareiškė sekamai:

"Nuo karo pradžios, komunistų įtakingumas Lenkijoje sumažėjo. Prieškarinė komunistų partija Lenkijoje turėjo 5,000 narių, gi dabar turi tiktai apie 2,000 narių. Lenkai tėvynėje galvoja kitokiomis kategorijomis apie daugelį politinių ir visuomeninių problemų, negu lenkai emigracijoje.

"Kiek liečia žinias apie vokiečių žiaurumus, turėjau galimybės patikrinti, kad žinios atitinka tikrovei. Betgi informacijos apie lietuvių, latvių ir ukrainiečių dalyvavimą lenkų ir žydų persekiojimo akcijoje yra žymiai perdėtos. Buvo tiktai keli tų tautybių dalyvavimo vokiškuose persekiojimuose nuotikiai. (Jednak informacje o udziale Litwinow, Lotyszow i Ukraincow w akcji przesladowania Polakow į Žydow są znacznie przesadzone. Byly tylko nieliczne wypadki udzialu tych narodowosci w przesladowaniach niemieckich)".

Šio eksperto nuomonė tikrai yra autoritetinga.

Juozas Kasinskas
Inc.
Laidotuvių Direktorius
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų
Patarnavimas Dieną ir Naktį

AUKA NAUJAI KOPLYČIAI IR NAMUI PADIDINTI

Įrengti groteles, langą, altorių, aukoju $ .....
Amžino Rėmėjo auka ($100 arba daugiau). Aukoju $ .....
Rėmėjo auka $(25.00 arba daugiau). Aukoju $ .....
Geradario auka (Kiek galima). Aukoju $ .....
Vardas ir pavardė .....
Numeris ir gatvė .....
Miestas ir valstija .....
Aukas siųskite šiuo adresu:
Villa Joseph Marie,
Holland Road, Newtown, Bucks Co., Pa.

Amerikiečiai Užėmė Didelį Aerodromą Mindanao Šiaurėje

Manila, geg. 14 — Jung. Valstybių keturiosdešimtoji pėkstininkų divizija, be didelio pasipriešinimo, pereitą šeštadienį užėmė japonų milžinišką aerodromą Del Monte šiaurinėje Mindanao, Philippinuose. Taipgi amerikiečiai laimėjo ir kitose vietose.

Žiaurūs mūšiai su japonais tebeina Okinawa saloj. Tačiau ten kol kas nėra didelių permainų. Jung. Valstybių marinai ir pėkstininkai baigia užimti aukštumas, kurios dominuoja Shuri ir Yonabaru. Kitas japonų bandymas nuleisti savo kareivius amerikiečių užnugaryj nepavyko.

Australijos šeštoji divizija kaujasi su japonais 1,000 mylių užpakalyj didžiojo fronto, kur užėmė Wewak, Naujoj Gvinėjoj.

Eden Aplankys Prez. Trumaną

San Francisco, geg. 14 — Anglijos užsienių sekretorius Anthony Eden ir jo sekretorius, grįždami į Angliją iš tarptautinės konferencijos, kad dalyvauti karo užbaigimo problemų sprendime Londone, sustos Washingtone ir aplankys prez. Harry S. Truman.

— Taip pat Basler Nachrichten (24/25. II) rašo, kad Baltijos jūros pakraščiuose susidariusioji padėtis turi įtakos pasaulinei politikai. Švedijoje manoma, kad sovietų ekspansija tėra įvadas į naują pasaulinį konfliktą, kurios svarbiausias centras būsiąs Baltijos pajūryje. Nacionalsocializmas baigia žlugti, nes jis buvo imperialistinis. Jo tikslas buvo pavergti kiek galima daugiau šalių. Dabar Rusija vartoja aneksionistinius metodus, bet laikraštis mano, kad ilgainiui "protektoratų" politika pasibaigs pralaimėjimu.

— Kaip ir kitų kraštų spauda, lygiu būdu ir šveicarų laikraščiai plačiai komentavo Krymo konferencijos nutarimus bei išleistus komunikatus. Komentaruose nestinga kritiškumo Sovietų Rusijos tikrųjų intencijų atžvilgiu. Mes čia paminėsime kai kuriuos budingus atsiliepimus, kiek jie gali įdomauti lietuvių spaudą.

Jums nereikia porcijos korčiukės pirkimui J. V. Karo Bonų.

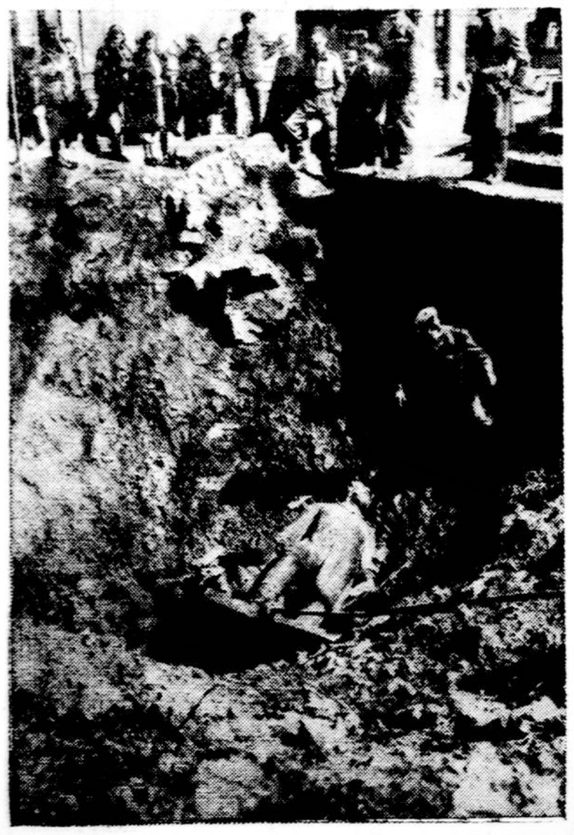

Po smarkių kovų, kurios vyko Essen, Vokietijoj, ir tą vietą užėmus pasirodė, kad duobių gilumose suvirto ir stovylos. Čia matome nugriuvusią stovylą vokiečių karo išdirbyščių magnato A. Krupp'o.

Dainos Diena Bostone — Gegužės 20

J. Stankūnas "Muzikos Žiniose" rašo: "Visi myli dainuoti, nors nevisi moka. Lietuvos piemenėlis, pagyryj bandą ganydamas raliuoja vamzdeliu, bandydamas surasti artikuluotą meliodiją... Bet žiūrėk kas darosi lietuvio sieloje, kaip jis užtraukia dainą. Atsigauna siela, nurimsta audros, nuslenka dienos rūpesčiai, nuovargis, atsveria visus medžiaginius kūno reikalus... Daina meilės duktė, o mylėti bendras, pirmutinis žmogaus instinktas... Daina visus sielvartus išblaško... Lietuviškai dainai tenka aukšta kultūrinė rolė per amžius..."

Taip, mes visi mylime dainuoti, mes mylime dainą, mes mylime mūsų dainininkus-dainininkes, mes mylime lietuviškas liaudies dainas. Pereitais metais Darbininkų radio KONCERTE dalyvavo gausus lietuvių, dainos mylėtojų, skaičius, bet kaikurie pastebėjo, kad mūsų artistai permažai dainavo lietuviškų dainų, permažai grojo lietuviškų kurinių. Todėl šiais metais, ruošdami didingą, lietuvių pasididžiavimui koncertą, sekmadienį, gegužės-May 20 d., 3:30 val. po pietų, JORDAN Hall, Huntington Ave. ir Gainsboro St., Bostone, mes pageidavome, kad artistai Anna Kaskas ir Rapolas Juška dainuotų daugiausia lietuviškų liaudies dainų. Artistai dainininkai mūsų pageidavimą patenkino.

Šiomis dienomis gavome mūsų įžymiosios artistės Anna Kaskas programą ir ji pasižadėjo sudainuoti šias lietuviškas liaudies daineles: "Mano Gimtine", "Aguonėlės", "Lietus", "Klajonės", "Nuliūdimo Valanda", "Oi, Kas", "Rugiagėlės", "Naujas Rytas". Be to, art. Anna Kaskas ir Rapolas Juška sudainuos lietuviškų dainų duetų.

Art. Rapolas Juška dainuos šias lietuviškas dainas: "Visur Tyla", "Ne Margi Sakalėliai", "Tykiai, Tykiai", "Oi Greičiau. Greičiau", "Žalioj Lankelėj".

Kadangi koncerte dalyvaus nemažas skaičius ir svetimtaučių, dainos mylėtojų, tai artistai sudainuos keletą ne lietuvių kalba arijų, kad patenkinti visus. Tačiau lietuviams skiria daugiau kaip du trečdaliu programos.

Instrumentalis trio — smuika, cello ir pianu, vadovaujant smuikininkei Albinai Antanaitytei, taip pat gros lietuviškus liaudies kūrinius.

Mes pageidavome daugiau lietuviškų dainų — kūrinių ir artistai mūsų pageidavimą patenkino. Dabar kyla klausimas, ar mes, lietuviai pripildysime svetainę, kad parodyti mūsų artistams tikrą pasitenkinimą? Beliko tik kelios dienos iki koncerto. Iš iki šiol parduotų tikietų neatrodo, kad mes užpildysime svetainę. Ar gi toji dainos meilė pas kaikuriuos lietuvius būtų sumažėjus? Nesinorėtų tikėti.

Kai kurie sako: "Tie patys dainininkai dainuos." Tai kas, kad tie patys!? Jie dainuos naujas dainas. Jie neginčijamai yra įžymiausi dainininkai artistai. Jeigu svetimtaučiai taip aukštai juos įvertina ir dažnai klausosi jų dainavimo, tai tuo labiau mes, lietuviai turėtume klausytis. Be to, šiame koncerte bus instrumentalis trio, kurio nesame girdėję.

Mes tvirtai tikime, kad Naujos Anglijos lietuviai įvertins Darbininkų radio vadovybės pastangas suruošti didingą koncertą, kuris buvo, yra ir bus tikras lietuvių pasididžiavimas.

Šio koncerto Garbės pirmininkas maloniai sutiko valstybės įžymiausieji vadai — Senatoriai David I. Walsh, Laverett Saltonstall, Gubernatorius Maurice J. Tobin, ir mūsų nuoširdūs radio programos ir meno rėmėjai — kun. Pr. M. Juras, Dr. Povilas Jakmauh ir adv. Jonas J. Grigalius. Pirmininku yra advokatas Juozas Cunys. Koncerto komisijose, kurių vardus pamatysite ir koncerte susitiksite, yra įžymieji asmenys, šio koncerto globėjai.

Kviečiame visus iš anksto įsigyti koncerto tikietus pas pardavėjus kolonijose ar "Darbininko" Administracijoj, 366 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SOUth Boston 2680.

Pažymėtina, kad jau yra užsisakę tikietų iš tolimų kolonijų, pavyzdžiui iš Pittsfield, Mass. p. Urban užsisakė net tris tikietus. Iš Pittsfieldo į Bostoną yra apie 150 mylių kelionė.

San Francisco Spauda, Komentatoriai Simpatizuoja Lietuvos Troškimams

Komisaro Molotovo Taktika Atstūmė Daug Buvusių Rusijos Pritarėjų

Rašo M. KIŽYTĖ

RYŠIAI SU SPAUDA

Pereitą savaitę buvo susisiekta su spaudos ir radio žmonėmis, tarp jų su Londono laikraščių atstovais — "Times", "Sketch" ir "Star".

Žinių agentūra International News Service turėjo paruoštą medžiagą apie mūsų delegaciją, mūsų memorandumą, mūsų kovą dėl nepriklausomybės — tik laukė, kad Baltijos valstybės būtų paminėtos Konferencijoje. Numanau, kad ten jos nebus paliestos.

Jeigu Baltijos kraštai būtų paliesti Konferencijoje, tai mes tuojau sušauksime spaudos korespondentus pasikalbėti. Viskas yra tam paruošta. Pareiškimą su teisėjo Laukaičio parašu įteiksime vietinei spaudai.

Vietinė spauda ir plačiai žinomi komentatoriai pilnai simpatizuoja mūsų siekimams.

Generolas Pearce (karo ekspertas Wilsono Taikos Delegacijoje, Paryžiuje), kuris čia yra, vakar man pareiškė: "Aš visu šimtu nuošimčių esu su Jumis Baltijos klausime, esu kalbėjęs apie jas daug kartų".

Aš manau, kad visas šitas darbas yra tik dirvos paruošimas tam, kas guli priekyje, kai bus rengiamasi prie taikos konferencijos. Čia dar nėra taikos konferencija, ką žmonės dažnai užmiršta.

MANO IR DELEGACIJOS DARBAI

Turiu užrašus visos Konferencijos, kaip ji ėjo iki šiol. Taip pat iškarpas iš vietinių laikraščių (kas liečia mus). Turiu ir kopijas daugumos kalbų, kurios čia buvo pasakytos, nes manau, kad Tarybai verta jas turėti.

Mano darbas tai spauda ir rūpintis, kad ji teisingai informuotų. Žinau, ką veikia mūsų Delegacija, bet tai jos rėikalas ir mano komentarai nereikalingi. Pasakysiu tiek, kad Delegacija dirba išsijuosusi, nepraleisdama nė valandėlės, kad nebūtų padarytas koks žingsnis. Tenkinsiuosi tiktai pranešimais apie spaudą.

Šioje valandoje yra laukiama patvirtinimo pasimatymui su Konferencijos Sekretoriatu, įteikti jam Memorandumą. Tada svarbiausias mūsų delegacijos uždavinys bus atliktas.

(Memorandumas tapo įteiktas vienam iš 3 Konferencijos sekretorių, Lieut. Commander Flaches ir paskui taip pat Amerikos Delegacijos Liaison Officer'iui. Tokiu būdu Amerikos Lietuvių Tarybos memorandumas įėjo ne tiktai į Amerikos atstovų, o ir į tarptautinės konferencijos rekordus. — *Red.)*

Pirmesniuose savo pranešimuose minėjau, kaip vietinė spauda reagavo į mūsų reikalą. Kaip žinote, rezultate buvo paklaustas valstybės sekretorius Stettinius apie Rusijos siekimus.

Ar Įvyksta Šiandien Stebuklų? Taip!

Tai sužinosi perskaitęs
Prof. Dr. Vyskupo Būčio garsią knygą:

ŠVENČ. P. MARIJOS APSIREIŠKIMAI LIURDE

Šia knyga susidomėjo visi Amerikos Lietuviai.

Ją skaito ir netikintieji!

Liurdo knyga
Gausiai paveiksluota, gražiai kietais viršeliais įrišta, virš 500 puslapių.

KAINA — $3.50

Kreipkitės su užsakymu:

DARBININKAS
366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

— by —

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston Mass. under the Act of March 3, 1870.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$4.00	Amerikoje metams	$4.00
Domestic once per week yearly	$2.00	Vieną kart savaitėje metams	$2.00
Foreign yearly	$5.00	Užsieny metams	$5.00
Foreign once per week yearly	$2.50	Užsieny 1 kart sa-tėj metams	$2.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass

Telephone SOUth Boston 2680

Bolševikų "Kultūra" Veržiasi Aikštėn

Bolševikų "kultūra" pradeda reikštis. Jau San Francisco konferencijos pradžioje prasiveržė aikštėn Molotovo "kultūringumas". Kai Stettinijaus kandidatūra į konferencijos vedėjus buvo jau nubalsuota, Molotovas, tarsi koks mužikėlis, užprotestavo prieš nubalsuotą jau dalyką ir tuomi sudarė sovietinio "išauklėjimo" pavyzdį. Konferencijos dalyviai tiek nustebo, kad jautėsi lyg atsidūrę laukinio žmogaus akyvaizdoj. Tiesiog nežinojo, ką su juo daryti. Tik Anglijos ministras Anthony Eden susigriebė ir mandagiai pasiūlė kompromisinę išeitį. Bet Molotovas liko nepermaldaujamas — ne ir ne. Turi taip būti kaip jis nori. Teko kaip nors su tuo išsišokėliu taikintis. Vokiečiai dar nebuvo sumušti. "Talkininkas" tebereikalingas.

Dabar Stalinas dar ryškiau išsišoko. Suerzintas tuomi, kad Alijantai būtinai nori sužinoti apie likimą 16-kos lenkų atstovų, kurie kviečiami nuvyko Maskvon ir ten dingo, Stalinas pasiuntė Churchilliui ir Prez. Trumanui labai stačiokiškas notas, pareiškiančias, kad tarp jų ir Rusijos negali būti bendro santykiavimo bei draugingo bendradarbiavimo. Pasiųstoji Churchilliui nota yra tiek grubijoniška, kad jos neišdrįstama spaudoj paskelbti. Nota Trumanui esanti švelnesnė. Pasaulio diplomatai negali atsistebėti sovietų storžieviškumu. Nieko panašaus nėra įvykę ištisoj diplomatijos istorijoj. Negalima suprasti, kas Staliną iš pusiausvyros išvarė: Alijantų reikalavimas, ar Molotovo paaiškinimas. Dalykas štai kaip išsivystė:

Dar kovo mėnesy 16 lenkų patrijotų buvo pakviesti Maskvon tartis dėl sudarymo koalicinės lenkų vyriausybės. Lenkų atstovai atvyko į Sovietiją ir — kažkur dingo. Susirūpinusi britų vyriausybė du kartu apie juos teiravosi ir vis negavo atsakymo. Tada San Francisco konferencijoj užsipulta ant Molotovo, kad tą dalyką šiaip ar taip paaiškintų. Prispirtas prie sienos Molotovas pareiškė, kad 16 lenkiškų "svečių" sėdi bolševikų kalėjime! Galima įsivaizduoti, koks sąmyšis kilo delegatų tarpe. Tarsi kokia bomba būtų išnetyčių sprogusi. Susidariusiam įspūdžiui sušvelnyti, Molotovas pareiškė, kad lenkų atstovai įsivėlę į kažkokį sabotažą, kurio auka žuvo 100 raudonarmiečių. Tam pareiškimui nieks nenorėjo tikėti, nes konferencijos dalyviai puikiai informuoti apie bolševikų "teismus". Tas klausimas atsidūrė Anglijos parliamente. Kilo tarptautinis skandalas. Stalinas mato, kad su savo darbais nepasislėpsi, tad ir paleido valią savo rūstybei, gi jo pykčius nesiduoda suvaldomas diplomatiniais varžtais. Paprastai kas pyksta, tam nesiseka. Matyt ir bolševikams sunku sugrumuliuoti perdaug stambų kasnį, kurį taip staiga prarijo. Gobšumas neina į sveikatą. Ir Hitleris buvo perdaug svetimų žemių apsirijęs. Užgrobtos tautos nesidavė suviršinamos, ir gobšiajam plėšikui teko pražūti.

K.

Mrs. Emma Lennon turns three pounds of used cooking fat over to meat dealer James J. O'Connor, in New York City. The six points she receives in exchange cover the ration point cost of a spareríb dinner for her family of three. Saving used fat is the only way to increase your ration budget, and put more meat and fat on your menu.

MODERNIOSIOS LIETUVOS IDEALAI

Rašo DR. K. PAKŠTAS

Norint suprasti bet kurios tautos troškimus ir idealus, būtinai reikia pažinti jos literatūrą, jos istoriją, jos geografinę aplinkumą ir ypač jos periodinę spaudą ir jos veikiančias organizacijas.

Lietuvos miestai maži, miestelėnų ir senų prekybininkų klasė visai negausi. Ši aplinkybė neleido Lietuvoje išsiplėsti pasipelnymo tikslais leidžiamiems laikraščiams ir žurnalams. Lietuvos laikraščiai ir žurnalai buvo leidžiami beveik išimtinai ideologiniais ir kultūriniais tikslais, skelbimų jie beveik neturėjo ir pelno nedavė. Beveik visi jie leisti susiorganizavusių ideologinių ar kultūrinių grupių, kuriose pavienio žmogaus akcijos labai retai prašoko $100.

Taigi, Lietuvoje nebuvo vadinamos kapitalistinės spaudos, kuri visuomenės vardu kalbėtų, jos reikalus atstovautų. Organizuotos masės, ūkininkai, jaunimas, inteligentija, įvairios ideologinės grupės pačios kalbėjo per savo laikraščius ir savo rašytojus. Dideliuose minios susirinkimuose šilčiausiai sutikti ne tiek turtuoliai, ne sportininkai ir gal ne generolai, kiek labiausiai pasižymėję rašytojai, artistai, mokslo žmonės ir filosofai. Šiuo atžvilgiu Lietuva gyveno dar tarsi romantikų klasikinės Graikijos ūpu, apsigaubusi eteriška dvasia.

Kad ir neturtinga, didelio pelno nesiūlanti, Lietuva vis dėl to yra labai įdomi, originali ir patraukli rašytojams, mokslo ir meno žmonėms. Praktiškas ir bent kiek skeptiškas kaimietis — ūkininkas irgi su didele simpatija žiūri į tos dvasinės kultūros atstovus. Kad juntamai tai suprastum, turėjai pabuvoti kaimo jaunimo dideliuose suvažiavimuose ar moksleivijos susirinkimuose: svetimos šalies turistas čia pajus kitur neregėtą entuziazmą jaunatvę ir tikrą švelnumą santykių tarp vadinamos masės ir jos dvasinių lyderių, kultūros atstovų ir organizatorių. Šitaip dvasiniais ryšiais susicementavusi tauta įgyja didelės galybės. Tad suprantama, kodėl Rytų ir Vakarų despotizmas taip skubiai ir planingai ėmėsi naikinti tūkstančius Lietuvos šviesuomenės, kuri, pati neseniai kilusi iš vargingų kaimų, pasilieka su jais susirišusi šiltu krauju ir jautria širdimi.

IDEOLOGINĖ SPAUDA

Tarp 160 įvairių periodinių leidinių Lietuvoje buvo keletas tokių, kurie ryškiai formulavo bendruosius tautos idealus dvasinės ir materialinės kultūros srityse, kūrė savo ideologiją, vadovavo visuomenei. Tokių įtakingų leidinių tarpan pirmiausia tenka įskaityti labiausiai skaitytą šalies dienraštį "Dvidešimtą Amžių" (katalikų), dienraščius "Lietuvos Žinias" (liberalų) ir "Lietuvos Aidą" (tautininkų), savaitinį žurnalą "Naująją Romuvą" (katalikų) ir mėnesinius literatūros, meno ir politikos žurnalus "Židinį" (katalikų), "Kultūrą" (liberalų ir socialistų) ir "Vairą" (tautininkų). Kiekvieną šių laikraščių leido atitinkama ideologinė organizacija ir per juos reiškėsi svarbiausieji tautos idealai. Čia paminėtos keturios ideologinės srovės turėjo simpatijos beveik 100% lietuvių. Joms visoms bendras ir neginčytinas politinis idealas buvo Lietuvos nepriklausomybė.

SANTYKIAI SU UŽSIENIAIS

Nebuvo Lietuvoje nei vienos organizacijos, nei vieno laikraščio, kurs būtų bent kiek nukrypęs nuo šio bendrojo idealo. Kai būdavo šnekama apie regionalines politines sąjungas ar net federacijas, tai lietuviai griežtai vengdavo ir kalbėti apie bet kokius jungimosi politinius ryšius su Rusija, su Lenkija ir su Vokietija.

Savisaugos sveikas instinktas kiekvienam lietuviui pagelbėdavo išvengti pagundos dėtis į artimas sąjungas su neproporcingai dideliais kaimynais. Bet visose keturiose partijose būdavo po truputį žmonių, kurie propagavo Baltijos Valstybių (Lietuvos, Latvijos ir Estijos) glaudžią ekonominę, kultūrinę ir politinę sąjungą ar net federaciją. Labai stiprių simpatijų ir pagarbos Lietuvoje buvo visiems skandinavams: švedams, danams, norvegams ir suomiams. Niekas nevengdavo su jais glaudžiau bendrauti.

Užsienių politikos srityje visa Lietuva labai rėmė stiprios Tautų Sąjungos idėją, tokios Tautų Sąjungos, kuri turėtų dantis ir pajėgtų garantuoti saugumą mažoms ir didelėms valstybėms.

Greta visuotinės simpatijos Tautų Sąjungai ir trijų Baltijos Valstybių federacijai, Lietuvoje buvo nedidelė žmonių grupė, kuri organizuotai skelbė Pan-Europos Federacijos idėją pagal plačiai žinomą grafo Coudenhove - Kalergį programą. Šitai idėjai niekas piktai neprieštaravo, bet daugumas laikė ją tolimos ateities idealu. Bet kokios kitos federalinės koncepcijos neturėjo pasisekimo, niekas jų ir nedrįso ten skelbti.

DEMOKRATINIAI PALINKIMAI

Iki 1926 m. pabaigos visos Lietuvos partijos ir politinės grupės tvirtai tikėjo į demokratinę valstybės santvarką ir visišką partijų lygybę naudotis demokratiniais rinkimais. 1926 m. pabaigoje Lietuvos tautininkai pradėjo savo naują evoliuciją autoritetinės santvarkos kryptimi, bet ji nerado jokios kalbos su Vokietijos nacizmu ar su Rusijos komunizmu. Nespėjęs išsidirbti ryškios nuosavos ideologijos, lietuviškas totalitarizmas, po 190 m. tragedijos, vėl rodos beveik visas pasuko atgal demokratijos kryptimi ir įsijungė į bendrą demokratinių partijų kovą ne tik už nepriklausomą, bet ir už demokratinę Lietuvą. Sujungta Lietuvos demokratija politiniu valstybės idealu laiko Skandinavijos, Šveicarijos, Čekoslovakijos, Belgijos, Olandijos, D. Britanijos ir Jungtinių Valstybių pavyzdžius, ogi labiausia bijo Rusijos ir Vokietijos despotinės santvarkos.

Iš arti matydama Rytų gyvenimo baisenybes, kasdien reikalaujančias tiek daug gyvybės aukų, Lietuva su nepaprastu karščiu pabrėžė savo vakarietišką kultūrą, krikščionybės, humanizmo ir liberalizmo persunktą. Naujoji Lietuva daugiausia ryšių turėjo su Skandinavijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Belgijos ir Italijos kultūra, su jų menu ir mokslu, su jų laisvomis socialinėmis įstaigomis. Su šitomis šalimis buvo išvystytas platus kultūrinis santykiavimas ir jis nutraukti Lietuvai būtų didelė bausmė. Santykius su Amerika buvo užsibriežusi plėsti "Lietuvių ir Amerikiečių Draugija". Bet ji įsisteigė tik 1936 m., tad jos sumanymai tebebuvo tik planavimo stadijoj.

UNIVERSALINĖS IDĖJOS

Lietuva spėjo sukurti savo originalę literatūrą ir savo meną. Jos literatūriniai ir meno žurnalai pasiekė aukšto europinio lygio ir savo turinio rimtumu ir įdomumu sėkmingai lenktyniavo su didžiųjų Europos sostinių žurnalais. Šalia grynai tautinių temų juos atsispindėjo visos Europos ir Amerikos idėjos ir srovės. Tačiau, jei būtų paklausta, kuri viena paskira šalis turėjo daugiau įtakos ar atspindžio naujos Lietuvos literatūroje ir mene, tektų pirmoje eilėje statyti garbingos Prancūzijos vardą. Joks kitas miestas nesutraukdavo tiek daug lietuvių studentų, menininkų, literatų, karininkų ir paprastų turistų — kiek Paryžius. Prancūzija pataikė suprasti naują Lietuvą ir jos piliečius svetingai priimti. Lietuva gausiai už tai atsilygino 1935 m., užleisdama pirmą vietą prancūzų kalbai savo mokyklose.

DIDŽIOSIOS PARTIJOS

Politiniame gyvenime ir socialinėse reformose didelės įtakos Lietuvoje turėjo krikščionys demokratai ir liaudininkai. Šios dvi partijos normaliniuose rinkimuose paprastai gaudavo daugiau 70% viso krašto balsų. 1938 m. jas griežtai skirdavo tik pažvalgos į bažnyčios ir valstybės santykius. 1938 m. rudenį jos suderino savo pažiūras ir pasirašė vieną programą ir karo metu turėjo abiem partijom bendrą pogrindžio laikraštį. Prie jų programos šiek ar tiek linksta ir kai kurios kitos mažesnės grupės.

Šių dviejų Lietuvos partijų programa nelengva palyginti su Amerikos partijų platformomis, nes skirtingi jų reikalai, skirtinga socialinė aplinkuma. Trumpai, visgi galima pasakyti, kad tos Lietuvos partijos yra kairesnės už Amerikos demokratų partiją; jos nesitenkina politine demokratija ir lygybe, bet lygiai siekia ir ekonominės lygybės, daug dėmesio kreipia į plačių masių sukultūrinimą, ypatingai pabrėžia biednojo žmogaus teises į aukštesnį mokslą ir į kuklaus prasigyvenimo progas. Jos tiki į planingą krašto ūkį, į kooperaciją, į pažabotą kapitalizmą, bet neatmeta privatinės nuosavybės ir iniciatyvos.

PROGRAMINIAI ŠŪKIAI

Drąsesnių ir aiškiau formuluotų programinių šūkių (lozungų) dažniau tekdavo matyti didžioje kataliku spaudoje, kaip "Dvidešimtas Amžius", "Židinys", "Naujoji Romuva", kuriuose rašydavo ne vien tik aiškūs katalikai, bet taipgi daug įtakingų liberalų. Dažniau girdimas per keletą metų šių ir kitų laikraščių ekonominio dinamizmo šūkis būdavo: elektrofikacija, industrializacija, urbanizacija, mūrinė Lietuva.

Šiais penkiais žodžiais išreikštas ekonominės pažangos idealas, profesorių, inžinierių, ekonomistų keliamas, iššaukdavo jaunimo susirinkimuose audringų pritarimų.

Biologiškai lietuvių tauta tebėra labai stipri; be jokios propagandos, be jokios specifinės paramos gausioms šeimoms, Lietuvai vis dėlto kas metai priaugo kiekvienam tūkstančiui nuo 10 iki 12 naujų žmonių. Bet Lietuvos resursai labai menki, žemės maža ir toji nelabai derlinga, klimatas šaltokas ir

Tęsinys 5-tame pusl.

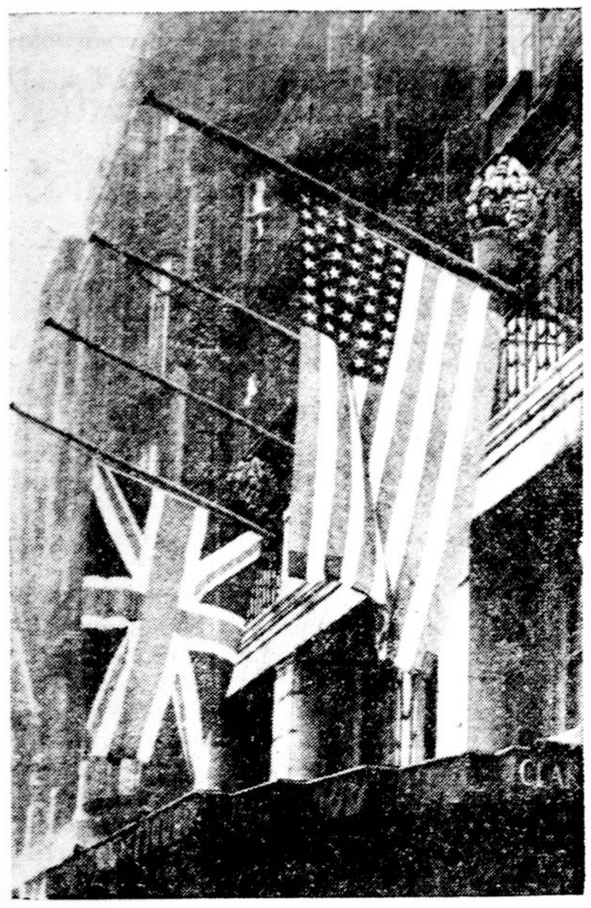

Prez. Rooseveltui miruš netik Jung. Valstybių vėliava gedulu prisidengė nusileisdama per pus mąsto, bet ir kitos tautos tą padarė. Toliau matoma Britų vėliavą nuleistą per pus mąsto.

Naujame Prisikėlime

Poezijos, lakštingalų ir vieversių krašte!
Ir nusitiesusių puikių pievų, gėlių rašte!
Kiek tavy simfonijų, šilų muzikos gaudimo,
Arba staklėse įvairianyčių drobių audimo.

Tas vyksta tau, laisvės metais ir vergijos urve.
Tau rūpestis, kultūros pėda nenurimsta purve!
Skausmai pinasi gėlėj, drobėj, medžių ūžime —
Ir brėsta tau sodai jau naujame prisikėlime.

Išsirpo kraujo uogomis ilgai nešta kančia...
Kyla miškas išvargusių rankų dieną ir nakčia!
Jau sukrypo kryžiai nerimu už tiek sielvartų,
Ir audžia istorija drobę apmestą tiek kartų.

Naujame prisikėlime ir naujoje drobėj,
Tu rasi įaustą amžinų amžių testamentą!
Per prakaitą, kančias, kraujo spūrgas—rasi lobį—
Išaustą širdžių rūbą—Nepriklausomybę šventą.

Lietuva, Brangioji, Naujasis Prisikėlime!
Pažvelk, o pažvelk, kiek krūtinėse šventų šaudyklių!
Jos narsto siūlais proto, jausmo—kovos audime,
Ir neša tiesą vis arčiau—žmoniškumo svarstyklių.

Marija Aukštaitė.

GIVE NOW— GIVE MORE

KEEP YOUR RED CROSS AT HIS SIDE

Katalikė Motina – Krikščioniškosios Šeimynos Pamatas

Parašė Tėvas Bede Jarrett, O. P.

(Iš anglų kalbos laisvai išvertė J. Butkevičius, Škotijos Lietuvių Katalikų Žurnalistas Glasgow'e).

(Tęsinys)

KO VAIKUČIAI PRIVALO BŪTI MOKINAMI?

Daugelis yra tokių tėvų, kuriems gal net šiurpas pereina per kūną, išgirdus tai, kad kunigas turi rekomenduoti katalikų vaikučiams, kad jie išmintingai būtų mokinami, kai ateina į reikalingus metus, ir apie "gyvenimo bei gyvybės faktą". Tėvų daromas palyginimas su dabartine kunigo padėtimi paeina iš žmonių į tą dalyką pažiūrų bei nuomonės, kuri stengiasi užtarti atbulą pusę, kuris išeina naudai vien tylėjimo ir nežinojimo, ir kuris pagaliau padaro vaikučius ignorantais visa to, ką vėliau gyvenimas realiai jiems patiekia. Tačiau dauguma senesniųjų žmonių lengvai čia susimaišo ir suklysta vien tik dėl to, — kad jie nebepajėgia kaip reikiant suprasti tai, kad atsižvelgiant į visus šiandieninius laiko ir bendrųjų gyvenimo apystovų reikalavimus. Juk jiems tikrai pridera tas privalumas, — pripažinti tai, kas dabar yra reikalaujama, kuomet pasaulis ir visi jame gyvenantieji žmonės taip labai daug yra pasikeitę.

Vaikučiai negali praeiti gatve arba keliu nepamatę išlipdytų afišų arba bevartydami įvairius perijodinius žurnalus ir laikraščius, jųjų aprašymus ir skelbimus, skaitydami įvairias knygas, matydami judamus paveikslus, arba beklausydami "tokių", nesusidūrę su įvairios rūšies ir spalvos dalykais, kurie aiškiai jiems atvaizduoja ir išaiškina žmogiškuosius mūsų interesus, kurie yra Dievo suteikti mūsų pačių labui. Kaikurie žmonės šoka užginčyti tai, kad tuose visuose dalykuose vaikučiai su visu nebematą sau nieko blogo, ir piktas jų moralę visiškai nebepažeidžia.

Taip. Šiandien lytis (y-

Britų armijos išlaisvinti Alijantų karo belaisviai turi pirmus užkandžius po išlaisvinimo, Brunswick'e. Ten buvo išlaisvinta 2,369 karininkai.

patingai moteriška) beveik "dievu" skaitoma, ir materijalistinio pasaulio garbinama, ir jai, tarsi kokiam mamonui, tarnaujama. Tasai lyties "dievas", kuris taip didelių aukų reikalauja, yra toks baisus ir moralybei pavojingas, kad jis be jokios atlaidos, tarsi koks slibinas, nuolatiniai ryja nesuskaitomas savo aukas, ir kas kartas tarsi koks kalnas vis didinasi.

Jeigu šiandieninis pasaulis lyties garbinime taip toli šunkeliais nuėjo —tat jaunoji karta — turi būti kuostropiausiai mokinama ir auklėjama, kad jie tą pavojų matytų ir suprastų ir laiku galėtų nuo savęs prašalinti.

Pagaliau vaikučių apšvietimas — yra priruošimas jų gyveniman, ir tas priruošimas turi būti itin gerai jiems pritaikintas.

(Bus daugiau)

ŽEMAIČIŲ VESTUVĖS

Pirmadienio vakarą prasidėjo vestuvės. Pakviesti svečiai suvažiavo, jaunasis taip pat atvyko, pavadintas griežikas pradėjo čirškinti. Jaunoji meldė, idant tėvai pradėtų šokimą. Vos tie susikibę perėjo per trobą tuojau visi pradėjo šokti.

Antradienio rytą jaunoji drauge su seseria ir piršliene sėdo į ratus ir visų pirma važiavo. Jaunasis sėdo į gražų žirgą ir jojo greta jaunosios vežimo. Paskui tą važiavo visi vestuvininkai šaudydami ir dainuodami. Nuvažiavę užeigoj pasipuošę, o mergelės ir šokti pradėjo.

Jaunąją prie šliūbo nuvedė jos sesuo, o jaunąjį piršlys su broliu. Šliūbą duodant, jaunoji raukėsi ir verkė, bet nenorėdama, dėl to maža tebuvo ašarų.

Po šliūbo grįžo į užeigą; jaunieji užsikando, o vestuvininkai šoko. Išvažiavo namo lygia dalia šaudydami ir dainuodami. Parvažiavus, dukterį priėmė motina su duonos kepalu ir su druska. Tėvas priėmė žentą su ąsočiu alaus ir buteliu degtinės. Duodamas sakė: "Te, ženteli, mano dovanos, kad tavo butui netrūktų rūkštimo". Jaunieji į trobą įeidami sakė: "Garbė Jėzui Kristui". Jaunoji dar tarė: "Įėjau į trobą su duona ir su druska". O jaunasis: "Įėjau su rūkščia ir gėralu, kad Viešpats mano gyvenime užlaikytų". Abudu savo dovanas bakš padėjo ant stalo. Piršlys tuojau ėmęs butelį prigožė stiklą ir balsu tarė: "Po švento šliūbo atsigerkim gero gėrimo — sveikas tėvai". Paskui gėrė visi geriantys pakarčiui. Jaunuomenė vienog negėrė.

Namiškiai padengė stalą. Piršlys jaunuolius pasodino užstalėj pačioj kertėj, kaipo vyriausioj vietoj. Pusėj valgio moterys gėrė alų, o vyrai brauškę. Piršlys ragino svečius tarydamas: "Valgykit, sveteliai, bet į kišenę nekiškit!" O piršlienė šiaip sakė: "Sugavau varną, iškepiau sparną, neapkalbėkit, pasistiprinkit, sveteliai mano!"

Vakarienę pavalgę dar šoko, o pavargę ėjo gulti.

Trečiadienį piršlienė pakėlė visiems svečiams pietus, po kurių jaunoji su vėdliais ir pasekėjais išvažiavo prie jaunojo. Kraitį iš klėties nešti norint, jaunosios motina plekš sėdosi ant skrynios; jaunasis turėjo tris rublius užmokėti, pakol išgavo. Kraitį nešė keturi vyrai. Nešėjai už savo darbą nieko negavo...

Iš Valančiaus "Palangos Juzės"

Kelkis, Kelkis

Kelkis, kelkis, mielas drauge,
Nusiprausk burnelę:
Jau užrašė tave jauną
Joti į karelę.

Anksti rytą, atsikėlęs,
Nusiprausk burnelę
Ir su liūdna širdužėle
Renkis į karelę.

Velyk būčiau, motinėle,
Aš visai negimęs,
Nė už svetimą tėvynę
Savo kraują liejęs.

Velyk būčiau su broleliais
Lankoj šieną pioves,
O ne tenai aukštoj saloj
Taip smarkiai kariavęs.

Likit sveikos, lygios lankos
Ir žalios pievelės,
Gal jau daugiau negaląsiu
Aš tarp jūs dalgelių.

Palaistyk vynu kelią,
Kad jis nedulkėtų,
Suraminkit motinėlę,
Kad gailiai neverktų.

Kad ir laistė vynu kelią,
Bet jinai dulkėjo,
Nors ramino motinėlę,
Bet ji gailiai verkė.

Ir sustatė antrą eilę
Garsių armotėlių,
Ir sustatė antrą eilę
Lietuvos brolelių.

Dūzgė kulkos, kaip bitelės,
Pro mūsų šalelę.
Krito kūnai, kaip miglelė,
Lietuvos brolelių.

Oi tu, sakal, sakalėli,
Tu gudrus paukšteli,
Parnešk kaulus, nors ir plaukus
Į Lietuvos šalį.

Parnešk mano tėtužėliui
Nors vieną kaulelį,
O senajai motinėlei
Nors kraujo lašelį.

Parnešk mano seserėlei
Aukselio žiedelį,
O mylimai merguželei
Nors meilų žodelį.

TEKĖKI

Tekėki, saulužė,
Aplinkui dangužį.
Apeiki, saulužę,
Aplinkui oružį.
Skaityki, saulužė,
Ar visos žvaigždužės.
Ar skaitau neskaitau,
Jau vienos ir nėra,
Šviesiausios žvaigždužės,
Kur anksti tekėjo,
Vėlai nusileido.

ALT DELEGACIJOS OFICIALUS STOVIS

Delegatai Užregistruoti Ir Gali Lankyti Konferencijos Pilnumo Posėdžius

Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija San Franciscoje įgijo pilnai oficialų stovį.

Jau buvo minėta, kad Tarybos atstovai užsiregistravo San Franciscoje, valstybės departamento įstaigoje, Public Liaison Office. Dabar mums praneša, kad šita registracija buvo užbaigta gegužės 1 dieną, atlikus tam tikrus formalumus.

Užsiregistruojant reikėjo išpildyti specialias formas, nurodant kokias organizacijas delegatai atstovauja, su kokiais laikraščiais jie turi ryšius ir t.t. Tai atliko ALT vice-prezidentas, advokatas William F. Laukaitis, ir ALT narys, William T. Kvetkas. Pirmasis, kaip žinoma, yra SLA Prezidentas, o antrasis — LRKSA Centro Sekretorius.

Pulk. K. Grinius veikia, kaipo techniškas delegacijos patarėjas.

Atlikus registraciją, Amerikos Lietuvių Tarybos delegacijos vardas buvo iškabintas tam tikrame "boarde", o delegatai gavo korteles — identification certificates, suteikiančias jiems teisę lankytis visuotinuose San Francisco konferencijos posėdžiuose, t. y., plenary sessions.

Aukos Amerikos Lietuvių Tarybai

Nuo šių metų balandžio 11 iki balandžio 30 dienos Amerikos Lietuvių Tarybai prisiuntė:

SLA 299 kuopa, Rumford, Me., ir narių surinktos aukos	$43.00
Antanas Skrabulis, Beckenmeyer, Ill.	10.00
SLA 267 kp., Wyoming, Pa., ir narių surinktos aukos	16.00
ALIC, LRKSA 204 kuopa ir A. Iwoškis, P. Butėnas ir K. Dargužis surinktos aukos	48.25
LRKSA 76 kuopa, Beloit, Wis.	10.00
LRKSA 109, 38 kuopos ir B. Miciūnienė surinktos aukos	27.25
ALT Waterbury skyrius, siunčia iždi. Dr. M. J. Colney	250.00
SLA 297 kuopa, Saldžiausios Širdies Viešpaties Jėzaus Draugystė, Šv. Onos Draugystė, siunčia A. Dedinas	88.00
Charlo, Pa., Lietuvių Klūbas, siunčia Nemonis	25.00
SLA 140 kuopa ir LRKSA 156 kuopa, Charloi, Pa., prisiunčia Stonis Nemonis	10.00
Kearny, N. J., susirinkimo metu surinktos aukos, persiuntė Kazys Nakrošis	22.25
Korn Krest, Willkes Barre, Pa., lietuvių surinktos aukos, persiuntė Kazys Kalėda su Pranu Toluba	21.50
Easthampton, Mass., lietuvių aukos, persiuntė Juozas Jarusavičius su Vincu Mickum	45.29
Niagara Falls lietuviai, persiuntė V. Stulpinas	15.25
ALT Rockfordo skyrius San Francisco konferencijos delegatų išlaidoms padengti	25.00
Joseph Versackas, Norwood, Mass.	2.00
Norwood, Mass., Amerikos Lietuvių Piliečių Bendrovė	25.00
Lith. R. C. Church, Bridgeville, Pa., persiuntė Rev. A. Jurgutis	13.00
Šv. Kryžiaus parapijos, Schenectady, N. Y., auka persiuntė Rev. A. Orvidas	40.00
SLA 7-ta kuopa, Pittston, Pa.	10.00

Nuoširdžiai dėkodama visiems, kurie šitas aukas davė, Amerikos Lietuvių Taryba primena dar kartą, kad finansinė parama Lietuvos teisių gynimo reikalams dabar yra reikalinga labiau, negu kada nors. — *Amerikos Lietuvių Taryba.*

Gražiausių Liaudies Dainų Rinkinys

"VAI LĖKITE DAINOS"

Paruošė Kun. J. Dabrila,
Papildytą Rinkinį Išleido Kun. Pr. M. Juras

Knyga turi 220 puslapių, nedidelio — maldaknygės formato. Labai paranku kišenėje nešiotis. Joje telpa 233 gražiausios dainos. Kaina tik 75c. Užsakymus siųskite: DARBININKAS, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

ŠTAI JOS TURINYS:

Aguonėlė
Aguonėlė, Kazys Binkis
Anoj pusėj Dunojėlio
Anoj pusėj Nemunėlio
Anoj pusėj Nemunėlio
Ant ežerėlio rymojau
Ant kalno gluosnys
Ant kalno karklai
Ant kalno Ramojaus, vertė P. Vaičaitis
Ant kalno mūrai
Ant kalno stovėjau
Ant melsvų ežero bangų
Ant Nemuno kranto
Ant tėvelio dvaro
Ar aš tau, sese, nesakiau
Ar žinai, berneli
Aš atsiskiau savo močiutei
Aš bernužėlis, Jonas Jonila
Aš išeisiu ant kalno
Aš jaunas bernelis
Aš nužjau
Aš padainuosiu dainų dainelę
Aš pas savo motinėlę
Ateitininkų himnas, Tilvytis
Atneša diedas kukulių viedrą
Atskrend sakalėlis
Audėja, Balys Sruoga
Augin tėvas du sūnelius
Augo girioj ąžuolėlis
Augo sode klevelis
Aukštam berže gegulė
Aukštas dangus
Aukštai šviečia mėnesėlis
Ausk, močiute, drobeles
Ašara, A. Strazdas
Ašt. ašrelė
Ašta ašrelė
Bijūnėlis žalias
Čiučia liulia, mažutėli
Čiulba čiulbutė
Dainuok
Du broliukai kunigai
Eičiau girelėn
Eičiau į sodą pas obelaitę
Ei, Lietuvos kareivėliai, St. Šimkus
Ei niekur nėra
Eina bernužėlis širmais žirgais arti
Eina garsas nuo pat Vilniaus, Maironis
Elsim, broleliai, namo
Ei tu, Domininkai, A. Strazdas
Gaideliai pragydo
Gale lauko toli
Garnys
Gieda gaideliai
Gieda gaideliai ryliuoj
Giedu dainelę, A. Baranauskas
Girtuoklio daina, Pranas Vaičaitis
Gražių dainelių daug girdėjau, Žitkus
Gražus mano juodbėrėlis
Grybai
Į karą
Į šilą ėjau
Ilgesio žodžiai, A. Miškinis
Ir išdainavau visas daineles
Ir užaugo liepytėlė
Išbėg išbėgo
Išėjo tėtuži
Išjodamas mylimas į karą
Iš rytų šalelės
Jaunystės daina, Putinas
Jau pavasaris atėjo
Jau slėvai sukilo, Maironis
Jau vakaras buvo
Jojau diena
Jojau per diena
Jūra motinėlė, Adomas Jakštas
Kad subatos vakarėlį
Kada noriu verkiu
Kai aš augau pas močiutę
Kai aš buvau mažutėlė
Kai aš buvau mažutėlis
Kai aš buvau mažučiukas
Kai aš jojau per žalią girelę
Kai aš turėjau
Kai pavasario ryteli
Kaip gi gražus, gražus, Vienažindys
Kam šėrei žirgelį
Kalamoška ant lisorų
Karveliėli mėlynasai
Kas bus, močiute, kas bus
Keleiviai, B. Brazdžionis
Kelkis, kelkis, mielas drauge
Ko liūdi, berželi, Jovaras
Ko liūdi, putinėli
Kur bakužė samanota, vertė Vaičaitis
Kur banguoja Nemunėlis, Vanagėlis
Kur bėga Šešupė, Maironis
Kur lygūs laukai, Maironis
Kur Nemunėlis, Dauguva
Kur sapnų grožybė
Kur tas šaltinėlis
Lakštingalėli, gražus paukšteli
Lakštute, paukštute
Laikas, sese, jau
Lauke berželis stovėjo
Leido išleido tėvas sūnelį
Leiskit į tėvynę, Gudavičius
Lėk, sakalėli
Lietuva brangi, mano tėvynė, Maironis
Lietuviai esame mes gimę Sauerveinas
Lietuvos himnas, V. Kudirka
Mano rožė, Faustas Kirša
Mano tėvelis
Maniesiems, Vincas Kudirka
Man per nakti, Faustas Kirša
Mergyte jaunoji
Mes Lietuvos jaunuomenė
Miels tėveli, motinėle
Miškas ūžia, Maironis
Mylėjau mergelę
Močiute, ką padarei
Močiute mano
Močiute mano
Močiute širdele
Motulė mane barė
Motule mano
Motule, širdele
Mūsų dainos, A. Vaičiulaitis
Mudu du broliukai
Namo!
Nebeužtvenksi upės, Maironis
Nors vėtros ūžia
Nueisiu, nueisiu
Nurimk, sesut
O, aš viena dukrel
O atsimenu namelį, V. Nemunėlis
O kai aš pas močiutę buvo
O rūta, rūt
O tai dyva
Oi dėkui, dėkui senai močiutei
Oi, kas sodai per sodelėi
Oi kur buvai, dieduk mano
Oi, lekia, lekia
Oi, tu eglele
Oi tu ieva, ievuže
Oi, ko žvengi žirgeli
Oi, varge, varge
Oi žiba, žiburėlis
Oi žirge, žirge
Pasėjau kanapę
Pasėjau linelius
Pasišėjau žalių rūtą
Pavasarininkų himnas, K. Žitkus
"Pavasario" vyrų maršas, Bradūnas
Per girią girelę
Pavasaris, gražus oras
Per šią žalią giružėlę
Per tamsią naktelę
Piaun broliukai
Piauna mano piovėjėlės
Plaukiau per jūrą
Plaukiau per jūrą
Plaukia sau laivelis
Plaukė žąselė
Prašom, prašom paklausyti, Aleknav.
Pupos, K. Aleknavičius
Rugiagėlės, Kazys Binkis
Saulutė nusileido
Saulutė raudona
Saulutė raudona
Saulutė tekėjo
Senbernio skundas
Šėjau rūtą, sėjau mėtą
Šėjau rūtą
Sidir vidir vidur dvaro
Siuntė mane motinėlė
Su daina, K. Bradūnas
Sudiev, kvietkeli, A. Vienažindys
Sudiev, Lietuva, A. Baranauskas
Sudiev, sesutės lietuvaitė
Sumku gyventi, Maironi
Supinsiu dainužę, Rokas Prakeiktasis
Susvarcyk, antela
Sutems tamsi naktužėlė
Sveiki, broliai daininnkai
Šala, šaltinėlis
Šalia aukšto vienuolyno
Šalta žiemužė
Šaltyšius
Šėriau žirgelį
Šėriau žirgelį
Šėriau žirgelį visą rudenėli
Šėriau, šėriau žirgužėli
Šerki, berneli, bėrą žirgelį
Šią naktelę miego nemiegojau
Šienapiūtė, Petras Vaičiūnas
Šiltas gražus rudenėlis
Šoko kiškis
Šv. Sakramento br-jos himnas Girdenis
Tai ne miškas šlama, St. Šimkus
Tamsioj naktelėj
Tekėjo saulelė pro debesėlį
Tekėk, saulužė
Ten, kur Nemunas banguoja, Maironis
The Star Spangled Banner
Tykus buvo vakarėlis
Tykiai, tykiai Nemunėlis teka
Tykiai, tykiai
Tykus vakaras gražus
Tyrlaukiais sušvilpė vėjas, Paparonis
Toli, už marių, J. K. Aleksandravičius
Trijų seselių
Tris dienas, tris naktis
Trys sesutės
Tūkstantį žinganelių
Turėjo bobelė žila ožėlį
Už giružės teka upė
Už jūrelių, už marelių
Už jūrių marių
Už Raseinių, ant Dubysos, Maironis
Užsiaugo obelėlė
Užtraukim naujų giesmę, Maironis
Vai broli, broli
Vaikščiojo brolelis
Vai pūtė, pūtė
Vai tu, žirge
Vai ūžkit
Važiavau dieną
Vėjelis kyl'
Visi bajorai į Rygą jojo
Vyčių himnas
Žalioji liepelė
Žiba žolelė
Žirgeliai sukinkyti, A. Vienažindys

DARBININKO ADMINISTRACIJAI,

Šiuomi siunčiu $..... ir prašau prisiųsti man ..... egzempliorių "Vai lėkite Dainos".

Vardas .....

Adresas .....

.....

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

Surinko ir išleido

Kun. P. M. Juras

Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštas odos viršelis; papuoštas lietuvišku kryžiumi. Paauksuota. Išoriniai puiki, patraukli, bet viduje dar gražesnė. Joje telpa 106 paveikslėliai. Daug jų paimti iš Mišiolo.

Lietuvišku menu dabintų raidžių 22.

Evangelijos Sekmadieniams ir Bažnytinėms šventėms. Novenų 12. Litanijų 16. Vainikų maldų (Karunkėlių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (Vienos Liturginės — maldos iš Mišiolo). Graudūs Verksmai. Arti šimto puslapių pašvęsta maldoms į Švč. Sakramentą.

Nurodoma geri darbai, už kuriuos galima laimėti atlaidus. Labai daug įvairių maldų su atlaidais. Nurodoma gyvenimo pagrindai — atspausdinta visi Poteriai. Raidės aiškios ir įvairios. Kalba graži. Iš priežasties karo spausdinta nedaug. Paskubėkit įsigyti. Kaina — $3.50. Rašyk:

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"Darbininko" Administracija,

Siunčiu $..... ir prašau prisiųsti ..... knyga(s)

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS šiuo adresu:

Vardas ir Pavardė .....

Gatvė .....

Miestas ir Valstija .....

Moderniosios Lietuvos Idealai

Pradžia 3-čiame pusl.

drėgnas, mineralinių turtų beveik nėra. Lieka tik pasitikėti savo protu, darbu ir energija.

Vienintelis žymesnis turtas glūdi Lietuvos upių energijoj, kurių potencialas siekia apie 200,000 arklio spėkų. Miškus baigia naikinti karų metu svetimi okupantai. Gyventojų pertekliui nebūtų kur dėtis, nes naujos šalys su tuščiomis erdvėmis nenori suteikti palankių sąlygų kolonizacijai. Jaunoji išmokslinta lietuvių generacija galingai veržėsi parodyti savo gabumus panaudoti upių elektrą, statyti naują pramonę ir planingus, estetiškus miestus, plytomis pakeičiant medį. Bet gamtiškai - goegrafinė padėtis pastoja kelią nuosavai pramonei šaly, kuri neturi nei naftos, nei anglio, nei geležies, nei kitų metalų.

Prieš gamtinį determinizmą jaunoji karta ėjo kovon su inteleketualiniu pajėgumu. Ji ryžosi savo intelektualinį dinamizmą pakelti iki pačio aukščiausio laipsnio ir padaryti dar didesnį stebuklą negu Šveicarija ir Danija yra padariusios: labai neturtingoje aplinkumoje sukurti savo visai tautai gražų, patogų, sotų ir laisvą gyvenimą.

Senovėje lietuviai panaudojo savo energiją horizontaline kryptimi, sukurdami didžiulę imperiją nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Jaunoji karta įsipareigojo tą horizontalinę kryptį pakeisti vertikaline — tiesiąja aukštyn) kryptimi: mažoje Lietuvos erdvėje sukurti naują kultūros imperiją, naujų laikų Elladą, kur laisvojo žmogaus savaiminga energija padarytų jį savo likimo viešpačiu*).

*) Horizontalinis mūsų tautos augimas neteko Europoje savo didžiųjų galimybių kartu su Vytauto Didžiojo imperijos smukimu. Visos aplinkybės verčia mus galvoti apie augimą vertikaline kryptimi, kuri vienintelė pasiliko mums laisvai prieinama... Baltijos rytuosna slenkant civilizacijos centrams, mūsų padėtis gali būti tikresnė tik tuomet, jei mes išmoksime būti tuo, kuom buvo senovės Graikija Mediterranoje". (K. Pakštas "Židiny", Kaunas, 1928 m.).

Per 20 nepriklausomybės metų jau taip daug buvo padaryta, darbą pradedant plikais pirštais ir tuščiomis kišenėmis. Ši aplinkybė užkrėtė jaunimą neatšaukiamu pasiryžimu dirbti dar greičiau, dar geriau. Daugeliui rodėsi, kad lietuvio energijai beveik nieko nebebuvo negalima. Inžinieriai ir agronomai savo pažiūromis priartėjo prie poetų ir filosofų. Jie laužė ir tai, ko protas nepalaužė. Ši aplinkybė atskleidžia Lietuvai visai neregėtus horizontus. O iš pasaulio ji tik vieno teprašo: nepapildyti didžiojo kriminalo, neišplėšti jai laisvės, už kurią kiekviena lietuvių generacija per pastaruosius pusantro šimto metų mokėjo upeliais kraujo ir ašarų ir savo kaulais nutrešė kelius į Sibirą.

Iš tikro, laisvės idealas atsispindi daugely lietuviškų raštų, prozoj ir poezijoj. Kaip šis idealas Lietuvoje buvo suprantamas — matysime pacitavę įtakingiausį jos inteligentijos žurnalą:

"Galingą iniciatyvą ugdyti gali tiktai laisvosios institucijos, o ne valstybinės su savo įkyria, viską naikinančia policijos bei žandarmerijos priežiūra. Didžią iniciatyvą sukuria laisva mokykla, laisva spauda, laisva visuomenė ir laisva draugija" (K. Pakštas, "Židinyj", Kaunas, 1928 m.). Šitie žodžiai buvo parašyti 1928 m. turint galvoje besiveržiančias Lietuvon totalitarines policinės santvarkos idėjas iš Rytų, kurių despotizme lietuviai matė sau didelį pavojų. Greta despotizmo, lietuviai kaimyniškuose Rytuose prisibijojo planingai plečiamos melo kultūros (kuri ten vadinama propaganda, mokoma specialiniuose universitetuose) ir visuotiniai praplitusi vagystės bei apgavystės.

SPECIFINIAI SĄJUDŽIAI

Greta praktiškojo patriotizmo, laisvės ir pažangos idealų, rado sau pakankamai erdvės įvairūs specifiniai sąjūdžiai su savo organizacijomis, laikraščiais ir šūkiais.

Religinės ir bendros kultūros srity svarbiausią vietą užima Ateitininkų sąjūdis, pradėtas universitetų studentijos 1910 m. su šūkiu "Visa atnaujinti Kristuje". Šiame sąjūdy šiek ar tiek dalyvavo arti pusės gimnazijos ir universitetų studentijos. Jo žmonės leido pačius įtakingiausius ir didžiausius spaudos organus: dienraštį "Dvidešimtas Amžius", bendros kultūros žurnalus "Židinį", "Naująją Romuvą", moterų "Naująją Vaidilutę", grynai mokslišku žurnalus: "Kosmos" — gamtai, "Logos" — filosofijai, "Atheneum" — literatūrai ir istorijai, "Soter" — religijai. Be šių, tas pats sąjūdis pripildė straipsniais daugelį jaunimo žurnalų ir kaimo bei darbo žmonėms skiriamų liakraščių. Šito sąjūdžio žymiausiais lyderiais buvo filosofas St. Šalkauskis (1886-1941) ir lyginamojo religijų mokslo profesorius ir žinomas enciklopedistas Pr. Dovydaitis, bolševikų išgabentas į Sibiro koncentracijos stovyklą.

Greta šito labai plataus katalikiško sąjūdžio, studentijoj ir šviesuomenėje seniai veikė ir liberališkas sąjūdis "Varpas", skaitąs savo pradžią nuo himno autoriaus V. Kudirkos ir leidęs savo žurnalą "Kultūrą" bei įtakingą dienraštį "Lietuvos Žinios". Šiame judėjime dažnai sutilpo ir mažiau gausūs socialistinių pažiūrų žmonės, taipgi turėjo savo organizacijų ir mažesnių laikraščių.

Nacionalistinis sąjūdis labiausia reiškėsi per tautininkų sąjungą ir jos žmonių globojamas jaunimo organizacijas. Šios srovės svarbiausiais organais buvo "Lietuvos Aidas" ir mėnesinis žurnalas, "Vairas".

Lietuvos svarbiausia tautinė mažuma buvo žydai. Jie turėjo gana žymią savo spaudą, organizacijas ir daug mokyklų bei labdarybės įstaigų.

Ekonominėje srity labiausia buvo išsiplėtę kooperatyvai su šimtais tūkstančių narių ir savais specifiniais laikraščiais.

Lietuvių tautos veržimąsi į jūrą ir jūreivišką gyvenimą propagavo "Jūrininkų Sąjunga" su savo mėnesiniu žurnalu. Jai talkon ėjo "Vakarų Sąjunga", kuri savo uždaviniu laikė atremti Vokietijos pretenzijas į Lietuvos pajūrį ir siekė atgauti dar ir pietinį Lietuvos pajūrį, kurs 1919 m. Versalio sutarties buvo paliktas Vokietijos valdžioje, bet dar tebeturi lietuviškų etnografinių žymių.

Kaip ir visur šiaurės kraštuose, alkoholizmas Lietuvoje buvo pavojingas žmonių sveikatai ir gerovei. Alkoholizmui apriboti nuo seniai veikė katalikų blaivybės draugija su savo spauda ir paskaitų ciklais.

Senajai sostinei atgauti krašte buvo labai paplitusi "Vilniui Vaduoti Sąjunga" su savo laikraščiu ir leidiniais.

Skautizmas Lietuvoje irgi buvo jau labai prasiplatinęs. Rotary klūbai dar neseniai pradėjo steigtis ir jų kol kas buvo tiktai trys.

Sportas Lietuvoje plito dideliu greitumu, turėjo daug organizacijų ir savo specialinę spaudą. Didžiausių tarptautinių laimėjimų Lietuvos sportininkai pasiekė krepšiasviedy, du terminu (1935 ir 1938 m.) tapdami visos Europos meisteriais.

Galingas buvo sąjūdis visuotiniai atgaivinti spalvingų tautinių rūbų nešiojimą. Už savo nepaprastą gražumą Lietuvos moterų tautiniai rūbai yra laimėję pirmą vietą pasauly 1938 m. rungtynėse Berlyne.

Tikrai reto gražumo lietuvių dainos ir jų kalba taipgi įkvėpė sąjūdžius dar labiau tobulinti dainos meną ir kalbos taisyklingą vartojimą. Lietuvių liaudies dainos siekia tikrai pasakiškų skaičių. Kai dainavimo kultūra bus pakelta iki reikiamo lygio — Lietuva turės kuomi nustebinti pasaulį.

Paminėti ir nepaminėti sąjūdžiai, jų idealai ir šūkiai apima viską, kas žmoniška ir siekia iškelti Lietuvos kultūrą bei žmonių gerovę į vis aukštesnį lygį, ko taip galingai troško didysis tautos filosofas St. Šalkauskis, pašaukdamas visą jaunimą titanų kovon pagal šūkį: **"Ir nupinsime iš brangios Tėvynės gyvą dainelę ir padarysime iš jos pasigėrėjimą amžiams."**

Karas ir svetimos okupacijos su visais jų žiaurumais, žinoma, nieko nepakeitė žmonių prigimty. Prieš keletą metų skelbti idealai ir šūkiai esmėje pasiliko tie patys. Tačiau nelaisvės metu paprastai vienas idealas laikinai nubloškia kitus į šalį: **Šis idealas — tai laisvė.** Jos tauta neteko, tad laisvė pasidarė be palyginimo brangesnė už visus kitus idealus. Už savo laisvę ir nepriklausomybę lietuvių tauta jau sumokėjo tūkstančiais gyvybių, gausiai aukoja savo gyvastis dabar ir aukosis ateity. Be laisvės idealo, ji nepasieks ir jokių kitų idealų. **Tad Lietuvai laisvė šiuo metu tas pats, kaip žmogui vanduo, oras ir duona, be kurių nėra kaip ilgai net gyventi.** Ypač didelis siaubas lietuviui, kai jis pamano, kad jo kraštas gali tapti didžiausio vergo ir gudriausio melagiaus vergu.

Amerikiečiai kariai netgi karo fronte pasigamino vietai pritaikomas bombas. Štai sumaišo sprogstamąjį mišinį ir supila į statines. Įtaiso iš lengvo degantį "fusą" ir tas statines paleidžia riedėti nuo kalnų į nacių pozicijų apkasus. Ten jos sprogsta.

GIRTUOKLIO DAINA

Turi katinas kačiukę,
Turi žąsinas žąsiukę,
Turi poniškas panaitę,
Turi bernas sau tarnaitę,
O aš vyras ąžuolinis
Turiu butelį degtinės.

Muš kačiukas katinuką,
Peš žąsiukės žąsinuką,
Juoksis mergos iš bernelių,
Juoksis panos iš ponelių,
Tik aš vienas laimingiausias,
Nes degtinė—draugs tikriausias

Į kišenių įsidėsiu,
Ją aš gersiu, glamonėsiu,
Bonkos kamštį išsitrauksiu,
Degtinukės paragausiu.
Tuoj krūtinė bus šiltesnė,
Ir galvelė bus linksmesnė.

O kad Nemunas garbingas
Būtų šiandien išmintingas,
Kad jis mūsų susimiltų,
Savo vandenis išpiltų,
O degtinę įsilietų,
Viena degtine tekėtų:—

Tai būt linksma! tai būt džiaugsmas!
Tai būt laimė, tai būt kauksmas!
Visi žmonės ir žvėreliai,
Visos žuvys ir paukšteliai —
Vis prie Nemuno keliautų
Ir degtinės paragautų.

Žvėrys gertų ir riaumotų
Žmonės šoktų ir leliotų,
Net žuvytės vis tik nertų,
Degtinukę mielai gertų:
Viskas džiaugtųs, šokinėtų,
Net ir žemė strapinėtų.

Pranas Vaičaitis.

SENBERNIO SKUNDAS

Senas bernas balsu šaukė
Ir ašaras ranka braukė:
Bėda man, bėda man,
Bėda būti man vienam.
Bėda man, bėda man,
Bėda būti man vienam.

Kvailas buvau, kad to laukiau,
Kol senatvės susilaukiau.
Bėda man... (2 k.)

Kas man iš tų pinigėlių,
Kad neturiu aš vaikelių.
Bėda man... (2 k.)

Kai jis balsu taip raudojo,
Visos panos sužinojo:
Bernauk dar, bernauk dar,
Bernaudamas mirties lauk. (2)

Tu sakeisi labai drūtas
Ir toks greitas, kaipo kurtas.
Tu sutikai mus ūlyčioj,
Ir juokeisi iš mus tyčia. (2)

Kai prie visko privadžiojo,
Senmergėlės sužinojo:
Imk mane, imk mane,
Imk, berneli, tu mane. (2)

Aš tau valgyt gardžiai virsiu
Ir pusbonkį pastatysiu.
Imk mane... (2)

TOLI, UŽ MARIŲ

Toli, už marių mėlynųjų,
Už šilo, už laukų,
Ten karalaitę pamotė išgujo,
Išgujo vieną iš namų.

Ruduo, lietus, ir šuo ten kaukė
Nedrąsiai, patylom...
O karalaitė buvo šviesiaplaukė,
Akim kaip linas mėlynom.

Ir niekam, niekam nerūpėjo
Nei karalaitė, nei šuva,
Tik beržas nuo lietų ir vėjų
Raudojo rauda nesava:

Toli, už marių mėlynųjų,
Už šilo, už laukų,
Ten karalaitę pamotė išgujo,
Išgujo vieną iš namų.

J. Kossu Aleksandravičius

MANO ROŽĖ

Mano rožė, žvaigždė rožė!
Erdvė jos žiedus vilioja,
Debesėliai ją apkloja,
Ir tylus pasaulis vožia —
Žvaigždę rožę!
Ir ji žydi, puikiai žydi!
Ji švelniais kvapais alsuoja,
Jai plaštakės plevėsuoja,
Vėjas burtų jai pavydi, —
Puikiai žydi!
Mano rožė—džiaugsmo veidas!
Ir kentėti, ir bučiuoti,
Ir liūdėti, ir sapnuoti
Aš ją noriu... Aš jos aidas! —
Džiaugsmo veidas!

Faustas Kirša

Tėvų Pranciškonų Misijos 1945 m.

Lewiston, Maine — Šv. Patriko bažnyčios koplyčioje, gegužės 10—20 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Rumford, Maine — Šv. Atanazo bažnyčioje, gegužės 17—20 d. — Tėv. Justinas Vaškys.

Newark, N. J. — Švenč. Trejybės parapijoje, misijos ir 40 val. atlaidai gegužės 14-22 d.— Tėv. Juvenalis Liauba.

Elizabeth, N. J. — Šv. Petro ir Povilo parapijoje, Šv. Onos novena, liepos 17—26 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Chicago, Ill. — Visų Šventųjų parapijoje, Šv. Onos novena, liepos 17—26 d. — Tėv. Agnelius Krasauskas.

Newtown, Pa. — Šv. Kazimiero Seserų vienuolyne, metinės rekolekcijos, rugpiūčio 6—15 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Waterbury, Conn. — Šv. Juozapo parapijoje, Šv. Pranciškaus novena ir Tretininkų vizitacija, rugsėjo 8-17 d. Tėv. Agnelius Krasauskas.

Plymouth, Pa. — Šv. Kazimiero parapijoje, 40 val. atlaidai, rugsėjo 23-25 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Franciscan Fathers
Mount St. Francis, Greene, Me.

Skaityk ir Platink "ŽVAIGŽDĘ"
Jėzaus Širdies religinio atgimimo laikraštį!
"ŽVAIGŽDĖ"
rimčiausias ir turiningiausias mėnesinis laikraštis!
Metams tik $1.00!
Adresas:
'Žvaigždės' Administracija
488 E. Seventh St.,
So. Boston 27, Mass.

Rožančiai

"Darbininko" administracijoje galite gauti sekamų rožančių:

Puikus baltas, sidabrinis	$8.00
Juodas stiprus	$1.25
Rusvas stipriai padarytas	$1.20

Užsakymus siųskite:
DARBININKAS
366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Hitlerio jaunimas — nuo 12 iki 15 metų irgi buvo užkinkyti padėti kariams karo veiksmuose. Pas juos visus buvo rasta ir kareiviškos mokesčių priėmimo knygutės.

Amerikietis karys — Pharmacist Mate 2 c Homer M. Donaldson, Okinawa saloj rado šią jauną ožkutę ir ją pagirdo pienu.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

Iš Naujos Anglijos Vyčių Apskričio Metinio Suvažiavimo

Jau buvo rašyta apie Lietuvos Vyčių Naujos Anglijos Apskričio suvažiavimą, kuris įvyko sekmadienį, bal. 29, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, Worcester, Mass. Bet kaikurie dalykėliai buvo apleisti ir šia proga norisi pridurti šis tas iš to gražaus suvažiavimo.

Pirmiausiai reikėtų pasidžiaugti tokiu skaitlingumu suvažiavusių jaunuolių, kurių buvo apie 200 linksmųjų veidų.

Dėmesį mano atkreipė panelės Onos Lukoševičiūtės veiklumas. Ji yra vietinės L. Vyčių 26-tos kuopos pirmininkė ir todėl atidaro įžangos žodžiu suvažiavimą. Ji čia pat sėdas prie piano ir užduoda pirmiems muzikos akordams iš kur plaukia himnų meliodijos, kurias seka šimtai balsų...

Čia grupė dvasios vadų — Petraitis, Bakanas, Jutkevičius, Puidokas Tamulevičius, Mažukna sveikina jaunimą.

Sveikina apskritį ir nenuilstamas "keliauninkas į Vyčių seimus" Tėvas M. A. Norkūnas. Čia taria gyvą žodį Centro pirmininkas Pranas Razvadauskas; taipgi sveikina viešnia iš Cicero, Ill., L. Vyčių Centro vice-pirmininkė p. Stella Brozas; čia matosi viešnia iš Kearny, N. J., Ona Klem; taipgi kiti valdybos nariai: F. Grendelytė, T. Aukštikalnytė, tai darbščios sekretorės. Taipgi sveikina svečias vytis iš Brooklyn, N. Y., B. Kaveckas.

Delegatų vyčių matosi iš sekančių kolonijų: Brockton, Athol, South Boston, Cambridge, Worcester, So. Worcester, Providence, Westfield, Norwood, — tai vis pati smetonėlė veikliųjų jaunimo mielų veidelių...

Seka rimti svarstymai ir nutarimai. Siunčiama naujam J. V. Prez. H. S. Trumanui Lietuvos reikalu telegrama.

Seka Apskričio valdybos raportai: pirm. adv. A. Young aiškina vyčių judėjimą ir veikimą lietuviškoje katalikiškoje dirvoje. Jo raportą paseka raportai: Ono Kudirkienės (Razvadauskaitės), Louise Totilaitės ir k.

Sekantiems metams renkama nauja valdyba. Ir štai išrenkama patys energingiausieji vyčiai: Larry Švelnis, pirm.; Louise Totilas, vice-pirm.; Tillie Aukštikalnis, sekr.; Ona Norkiūtė, pagelb.; Fr. Butkevičius, iždininkas; Ona Luckasavage ir K. Pinigas iždo globėjai.

Renkami delegatai į L. Vyčių Centro seimą: Ona Norkus iš Brockton ir Ona Luckasavage iš Worcester; o "alternates" — Al. Marcin, Larry Švelnis, Stella Zulon ir Eleanor Bulkitis iš Brockton.

Gražiajam susirinkimui užbaigus svarstymus seka puikūs užkandžiai, kuriuos paruošė vytės su savo motinėlių pagelba: O. Lukosevičienė, M. Ivaškienė, O. Landžiuvienė, M. Valatkevičienė, K. Maleckienė ir M. Valatkevičienė.

Po užkandžių, kai kurie delegatai dalyvavo šauniame koncerte, kurio programą išpildė artistai S. Griška ir R. Juška.

Raporteris.

BROCKTON, MASS.

Bendras Maldos Apaštalavimo draugijos specialus susirinkimas įvyko kovo 12, parapijos svetainėje.

Dalyvavo susirinkime misijonierius kun. Jonas Kidykas, S. J., ir atkalbėjo maldą, davė gražių pamokinimų. Maldos apaštalavimo draugija nėra tokia, kaip kitos, ji yra maldos draugija ir tokie yra jos mitingai.

Paprastai yra žmonių, kurių užklausus: kodėl tamsta nepriklausai prie Maldos Apaštalavimo draugijos? Atsakymas būna: "O kam man priklausyti, ką iš to gausiu, ką man gero duos?" Taigi ypatingai promotoriai turėtų žinoti ką atsakyti į tokius užmetimus. Promotorių darbas yra nurodyti ir vesti tuos žmones prie Jėzaus, o Jėzus prie žmonių. Kiti sako: "Tai kunigų darbas". Čia ne tik kunigų darbas, bet ir visų kitų žmonių. Tai yra promotorių darbas traukti, vesti draugus, pažįstamus ir, kurie dar yra krikščionys, vesti prie Dievo. Reikia parodyti artimo meilę, kad žmogus taptų krikščioniu.

Kitas sako: "O ką aš menkas žmogus galiu padaryti ir veikti?" Atsakymas: nėra tokio dalyko, kad nebūtų galima. Dievas niekuomet neduoda to, kas negalima. Už tai turime maldos brolija. Mes turime melstis už kitus, už netikėlius ir aukoti savo dienos kentėjimus ir darbus. Misijonierius davė pavyzdį kaip vienoje parapijoje Sodalietės sudarė maldos būrelį belstis už nusidėjėlių atsivertimą. Jų maldos išprašė nuo Dievo malonių atsivertimui. Toje parapijoje atsivertė šešios dešimts žmonių per vienas misijas. Nesvarbu kokius darbus dirbsi, dirbtuvėje ar namuose, vistiek gali tarnauti Dievui savo maldoje.

Toliau misijonierius aiškino laipsnius. Pirmojo laipsnio nariams tik reikia atkalbėti pasiaukavimo maldą. O jeigu nemoka skaityti, tai keliais žodžiais gali kalbėti trumpą maldelę: — "Švč. Jėzaus Širdie, teateina Tavo karalystė". Gausite tuos pačius atlaidus. Nereikia ilgų valandų melstis. Paprašyk tų, kurie neina išpažinties, kad jie nors tą trumpą maldelę sukalbėtų. Ir neversti, kad priklausytų tuojau prie 3-čiojo laipsnio. Nereikalauti, kad jis turi dalyvauti susirinkimuose. Gerai, kad ateina, bet nėra verstina.

Kiti nenori priklausyti, kad yra mokesčių. Nereikia mokesčių. Jeigu yra reikalas, tai galima padėti dėžutę ir skrybelę prie durų ir kas norės, tas įmes. Tokiu būdu gausite daugiau, negu mokesčiais. Ši draugija nėra mokesčių rinkėja, bet maldos draugija.

Po šių gražių pamokinimų susirinkimas užbaigtas malda.

Alena Norkiūtė,
Protokolų Raštininkė.

NEW HAVEN, CONN.

Šauniai Paminėjo Auksinį Jubiliejų

Šv. Pranciškaus draugija surengė programą paminėjimui draugijos 50 metų gyvavimo sukaktuves praeitą šeštadienį, parapijos svetainėje.

Draugijos raštininkas p. Kazys Dekas paaiškino vakaro tikslą ir pakvietė parapijos chorą sudainuoti Amerikos ir Lietuvos himnus. Miesto mayoras John W. Murphy pasakė tai progai pritaikintą kalbą, sveikindamas lietuvius, susibūrusius į katalikišką draugiją, ir linkėjo Šv. Pranciškaus draugijai sutrauktĩ visus šios parapijos vyrus po savo vėliava. Taipgi linkėjo, kad Lietuva atgautų nepriklausomybę. Mayoro kalbą palydėjo gausus aplodismentai.

Parapijos choras sudainavo eilę gražių dainelių, kurios tikrai apvainikavo šio vakaro programą. Sveikinimo kalbą pasakė mūsų klebonas kun. E. Gradeckas. Šv. Onos draugijos pirmininkė P. Šilinskienė sveikino draugijos vardu ir įteikė $25.00. Moterų Sąjungos 33 kuopos vardu sveikino M. Jokubaitė įteikdama dovaną $10.00. Didžiojo Kunigaikščio Vytauto draugijos vardu sveikino J. Kunca su dovana $10.00. Gyvojo Rožančiaus draugija sveikino per savo rašininkę M. Ramanauskienę su dovana $5.00. Taipgi gražią sveikinimo kalbą pasakė Šv. Pranciškaus vėliavos "kūma" bei krikšto motina Marijona Ramanauskienė, įteikdama nuo savęs dovaną $5.00. Draugija tinkamai pagerbė savo vėliavos "kūmą" įteikdami jai gražų rožių coursage. Taipgi tapo pagerbtas vienas iš seniausių draugijos narių, p. Pranas Eimutis, ir jauniausias bei naujausias narys p. Edmundas Markevičius, vietos laidotuvių direktorius; abiems įteikta po baltą rožę. Sukalbėta malda už visus draugijos mirusius narius ir pirmutinius jos steigėjus. Prisiminta a. a. kun. Žebrio darbuotė ir paskatinimas prie šios draugijos įsteigimo ir jos palaikymo.

Programai užsibaigus, sekė šokiai. Visi šoko, linksminos ir vieni su kitais prie vaišių stalo draugiškai dalinosi mintimis apie draugijos praeitį. Vakaras praleistas malonioj nuotaikoj, už ką priklauso garbė rengimo komisijai. Ilgiausių metų ir geriausių sekmių draugijai.

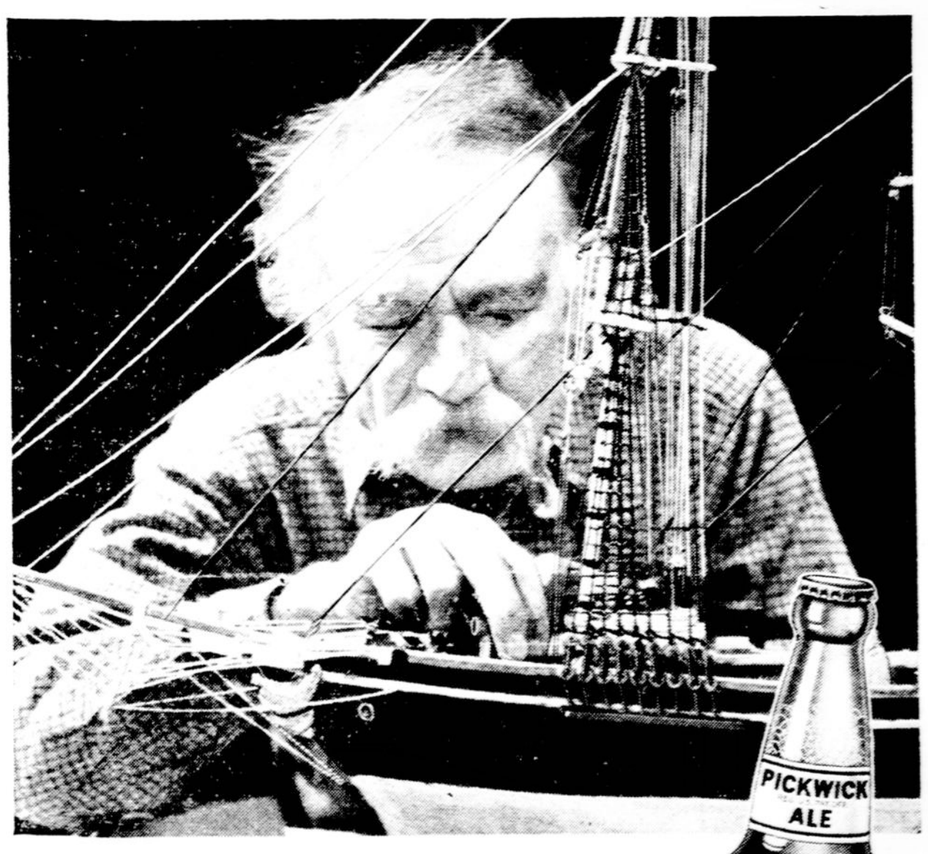

TOBULAS KONTROLIAVIMAS ir SUTAISYMAS

Iaivui modelio yra reikalinga didelis atsargumas, priiyrimas

taip-pat ir tobulas padarymas

PICKWICK

"ALE that is ALE"

TRADEMARK REGISTERED

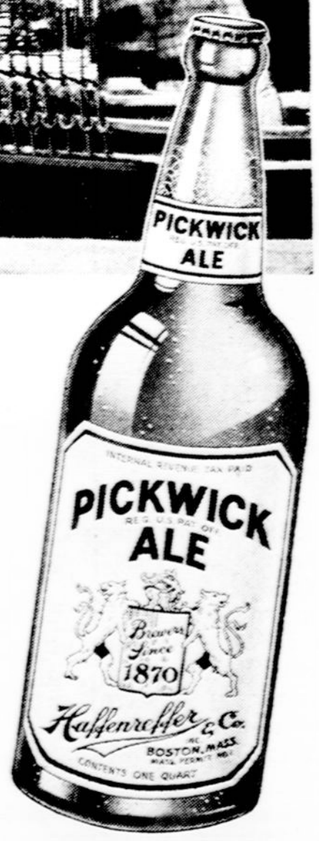

BREWED BY HAFFENREFFER & CO., Inc., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1870

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS

KONCERTAS

SEKMADIENĮ

Gegužės-May 20, 1945

JORDAN HALL

Huntington Ave., Kampas Gainsboro St., Boston, Mass.

3:30 Valandą po pietų

ANNA KASKAS,
Įžymiausia Amerikos Kontralto, Metropolitan Operos Artistė.

Šį koncertą ruošia Lietuvių Darbininkų Radio programa.

Sekmadienį, Gegužės-May 20, 1945, visi keliai veda į JORDAN HALL, Huntington Ave., kampas Gainsboro St., Boston, Mass.

RAPOLAS JUŠKA,
Amerikos įžymiausias Basas.

ALBINA ANTANAITYTĖ,
gabi smuikininkė ir jos trio — smuika, cello ir piano.

Lietuvių Darbininkų Radio programa įvyksta kiekvieną šeštadienį nuo 1:30 iki 2:30 val. po pietų iš WESX stoties, Salem, Mass.

Pasukite savo radio rodyklę ant 1230 kilocycles ir klausykitės lietuvių radio programos šeštadieniais.

Kviečiame iš anksto įsigyti tikietus. **TIKIETŲ KAINOS — $1.20, $1.80, $2.40, priskaitant valdžios taksas. TIKIETŲ GALITE gauti pas pardavėjus, DARBININKO ir RADIO OFISUOSE, 366 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. Tel. SOUth Boston 2680 arba NORwood 1449.**

Visus nuoširdžius prietelius ir rėmėjus kviečiame dalyvauti koncerte. RENGĖJAI.

Iš Neapykantos Į Meilę!

Šv. Zita tarnavo pas vieną turtingą šeimininką, kurs turėjo daug tarnų ir tarnaičių, doriškai gerokai apgedusių. Nors šventoji stengdavosi niekad jiems nepereiti kelią, bet savo doru gyvenimu ir sąžiningu pareigų atlikimu būdavo jiems lyg šapas akyse. Pradžioje jie bandė ją geruoju patraukti prie savęs. Bet kada jiems tai nepavyko, jie pradėjo jos nekęsti, iš jos tyčiotis, nes ji, girdi, norinti prisimeilinti šeimininkams ir t.t. Dažnai jai tekdavo išgirsti visokių piktų žodžių. Bet ji neatsilygindavo piktu už piktą, o tik kai kada pasakydavo: "Jei aš iš tikrųjų nusikaltau, atleiskite man, kad ir Dievas atleistų jums jūsų kaltes". Nematydami joje jokios rūstybės, jos bendratarniai pamažėl pradėjo kitaip apie ją galvoti ir jos pavyzdžiu sekti, o jos šeimininkas pavedė jai prižiūrėti visą ūkį. —

Paryžiaus meno galerijoj yra graži vieno skulptoriaus statula, kurs buvo toks neturtingas, jog gyveno ir dirbo pastogėje. Kai molio modelis buvo jau paruoštas, užėjo didelis šaltis. Skulptorius žinojo, kad jeigu vanduo, kuriuos išmaišė molį sušals, statula bus sugadinta. Jis paėmė patalinę nuo lovos ir apklojo statulą. Rytą skulptorius buvo rastas negyvas, bet kūrinys buvo išgelbėtas, ir jau kitos rankos iškalė jį į marmurą. —

Iš šių dviejų pavyzdėlių mes galime įsivaizduoti, kaip sąžiningas pareigos atlikimas pasiekia savo tikslą, o tas tikslas pamokina mus, kaip eiti gražiuoju ir girtinu gyvenimo keliu. Čia darosi lygiagretis palyginimas ir šiandien vykstančių iš visuomeninės veiklos gyvenimo pavyzdžių. Imkime pavyzdin Lietuvių Darbininkų Radio programos rengiamą koncertą. Tos programos vedėjas visu pirma žengė žingsnį rizikuodamas finansais; jis turi išlaidų už salę ir artistams be to garsinimams išmokėti arti tūkstančio dolerių; jis turi už tą visą darbą tik galvos skaudėjimą... O vienok tą daro, kad lietuviškai katalikiška radio programa išsilaikytų, per kurią pasiekiama plačiosios apylinkės lietuviai per ištisus keletą metų ir jie informuojami, kas vyksta pasauly, kas dedasi tėvynėj Lietuvoj, kas veikiama mūsų kolonijose...

Mielas skaitytojau, ar tamstos nepabudina pareiga paremti šį gražų tikslą su dovanėle, ar bent įsigyjimu koncerto tikietų iš anksto, kurių galima gauti pas platintojus ir "Darbininke". Km.

Gal Dar Nepareina į Tamstos Namus Gražiausias Dvasinio Turinio Mėnesinis Laikraštis

"ŽVAIGŽDĖ"

Tai ilgai nebelaukite! Mes nesisiūlome ir neperšame "Žvaigždės", tik norime tiesą pabrėžti. Štai ji: **"Kas pamėgino "Žvaigždę" vieneriems metams jau nebenori su ja skirtis!"** Šiuos žodžius nevienas iš skaitytojų pasakė.

"ŽVAIGŽDĖ"

žinokite yra **Švč. Jėzaus Širdies laikraštis!** Tas vienas jau daug reiškia. **Maldos Apaštalavimas** kito nė nenori turėti, kadangi šis laikraštis VISUS M. A. narių reikalus aprūpina.

Jei norite būti šviesos ir Meilės skleidėjais tai platinkite ir ragink'te kitus skaityti 1944 metams

"ŽVAIGŽDĖ" metams — $1.00;
Jėzaus Širdies Spalvuotas Paveikslas 50 centų; Maldos Apaštalavimo "ŽVAIGŽDĘ".
Įstatai — 50 centų.
Adresas:

ŽVAIGŽDĖS
Administracija,
488 E. Seventh St.,
So. Boston (27), Mass.

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

$5,000 priduota Centrui Jėzaus Nukryžiuoto Seselių naujam namui pirkti, Brocktone. Praėjo Bostono diecezijos Marijos diena. Praėjo Motinos diena. Praėjo ir pusė vajaus. Valio, kun. Albertui Abračinskui! Valio, smarkiai vajaus komisijai! Valio, visiems aukotojams! Džiaugiasi J. E. Arkivyskupas. Džiaugiasi Seselės. Džiaugiasi kunigai ir visi labdarūs žmonės. Dirbkim antroje pusėje vajaus visi! Padarykime per $10,000. Nustebinkime Jo Ekscelenciją ir visą apylinkę. Draugijos! Ateikite vajui pagelbon!

Štai būrys aktyvių vajaus talkininkų aukavo:

Po $100. — Mykolas ir Ona Veniai, Merginų Sodalicija, Domininkas ir Pranciška Zaletskai, Šv. Vincento Pauliečio labdaringa draugija, Adelė Varžinskaitė, Juozas ir Elzbieta Lesčinskai, ponia Kalendrienė-Jogminienė.

Po $50. — Vincentas ir Marcelė Baliukoniai, Morta Mačiulaitienė ir šeima.

Po $25. — Kamandantas Dr. Kasparas ir šeima, Sgt. J. Jakimavičius, Amžinojo Rožančiaus draugija.

Pranas Bacevičius $20.

Po $15. — Juozapas Mačiuskas, Aleksandras Vitkus ir žmona.

Po $10. — Joseph W. Reardon, N. N., Adolfas ir Antanina Kybartai, Dr. P. Jakmauh, N. N., Dr. J. C. Seymour, Jurgis ir Alena Stukai, Joseph White, Leonas ir Uršulė Švaigždžiai, Pranas Razvadauskas su žmona, Ona Buzaitė ir Poškai, M. ir L. Goodman, Kaunelių šeima, Ona Vyšniauskienė, Jonas ir Marijona Sutkai, Tamas Jakavonis ir šeima, Mr. & Mrs. John Masonis, Anielė Jurgelaitytė.

Po $5. — Domicelė Grauskienė, Magdė Pašakarnienė ir šeima, Dr. Antanas Kapočius, Mrs. Žoba, Malvina Jenkevičienė, Liudvė ir V. Medoniai, Lietuvos Garbės Konsulas adv. Ant. O. Shallna, Margareta Rudauskienė, Alice Sweeney, Domicelė Jesonienė, Motejus Trečiokas, Stanley Gaidimowicz, Longinas Švelnys, Juozas Grinius su žmona, Kapitonas ir ponia J. Matačinskas.

Po $2. — Magdė Kavaliauskienė, Daunių šeima.

Primicijų Tikietai. Kun. Vlado Jeskevičiaus, S. J., primicijų pietų bilietai jau pardavinėjami. Jų yra galima gauti pas ponią Barolienę, pas panelę A. Grabijoliūtę, klebonijoje ir "Darbininke".

Kun. Jeskevičiaus, S. J., primicijos įvyksta Šv. Petro bažnyčioje, birželio 24 d., 11 val. ryte. Pietūs rengiami parapijos salėje, 492 E. 7th St., 1:30 P.M.

Primicijų pietų reikalu bus svarbus susirinkimas laikomas, bažnytinėje salėje, geg. 16 d., trečiadienį po šv. Teresės pamaldų. Laukiame visų kun. Jeskevičiaus prietelių ateinant į šį svarbų susirinkimą.

Geg. 13 d., tapo pakrikštyta Judita Ona Jokubo ir Veronikos (Kislauskaitės) Harvey, gyv. 232 Bowen St.

Pirmadienį įvyko iškilmingos laidojimo pamaldos kareivio Jono Gediminsko, žuvusio Vokietijoje.

Ketvirtadienį, 8 val. rytą, bus iškilmingos laidojimo mišios už kareivį Boleslovą Vaičiūną, Italijoje žuvusį. Melskimės už kareivius gyvus ir mirusius.

Šeštadienį yra Sekminių Vigilija — Pasninkas. Šios dienos reikšmingos pamaldos prasidės 8 val. rytą.

Sekmadienį, 9 val. rytą bus giedamos šv. mišios Lietuvos Dukterų Draugijos intencijai.

N. N. aukavo $10. vienuolyno taisai.

Naujas dalykas. Dramos ratelis planuoja "May Festival", savos rūšies gegužinę, parapijos salės kieme, 492 E. 7th St., gegužės 30 d., 3 val. p. p. Lauksime.

Neapleiskime. Daug buvo, yra ir bus visokių veikimų. Tačiau Bostoniečiai neapleiskime nė Darbininkų Radio Koncerto, kurs įvyksta koncertinėje Jordan salėje, geg. 20 d., 3:30 val. p. p. Ir šis nepaprastas koncertas yra mūsų dalyku.

Gerb. Meno Mylėtojų Dėmesiui!

Beliko tik 9 dienos iki didžiosios meno šventės — Lietuvių Radio KONCERTO, kuris įvyks sekmadienį, gegužės-May 20 d., 3:30 val. po pietų, Jordan Hall, Huntington Ave. ir Gainsboro St., Boston.

Pereitais metais Naujosios Angijos lietuviai labai gražiai pasirodė koncerte toje pačioje svetainėje ir tuo pačiu laiku. Šįmet turėtų būti užpildytos visos sėdynės. Jeigu mes lietuviai be didelio kvietimo ir raginimo užpildėme didžiąją katedrą, tai iš to skaičiaus nors trečdalis galėtų dalyvauti meno šventėje — koncerte.

Gerb. dvasiškiai, profesionalai, biznieriai jau yra gausiai parėmę koncertą, įsirašydami Garbės Globėjais, Globėjais ir Rėmėjais. Nemažas skaičius geraširdžių lietuvių, radio programos mylėtojų taip pat parėmė koncertą ir toji parama dar vis plaukia iš įvairių lietuvių kolonijų. Mes visiems rėmėjams nuoširdžiai dėkojame ir dėkosime per radio iš WESX stoties kiekvieną šeštadienį, nuo 1:30 iki 2:30 val. po pietų.

Dabar per tas likusias 9 dienas kviečiame visus iš anksto nusipirkti tikietus, kad atėjus į svetainę nereikėtų stovėti eilėje, kad gauti tikietą. Nusipirkusiems tikietus iš anksto nereikės laukti. Anksčiau ar vėliau atvyksite, visuomet gausite sėdynę, nes visos sėdynės sunumeruotos ir niekas kitas jų negalės užimti.

Lietuvių Radio KONCERTO tikietų galima gauti šiose vietose ir pas šiuos asmenis:

Darbininko Administracijoj
366 West Broadway,
So. Boston 27, Mass.
p. Feliciją Grendelytę,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
p. Antaną Daukantą,
9 Lincoln St.,
Cambridge, Mass.
p. Joną Romaną,
89 Franklin St.,
Allston, Mass.
p. Ievą Kudarauskienę,
171 W. 5th St.,
So. Boston, Mass.
p. Oną Pazniokaitę,
58 Heaton Ave.,
Norwood, Mass.
p. Feliksą Zalecką,
374 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Balch Pharmacy,
p. A. Mickūną,
1140 Washington St.,
Norwood, Mass.
p. B. Cunienę,
29 Gould St.,
W. Roxbury, Mass.
p. Marijoną Bartkevičienę,
680 No. Main St.,
Brockton, Mass.
p. Aleną Liolienę,
33 Sheldon Street,
Brockton, Mass.
p. Oną Ivaškienę,
440 E. 6th St.,
So. Boston, Mass.
p. Marijoną Gailienę,
38 Train Street,
Dorchester, Mass.
p. Marijoną Karčiauskienę,
9 Raven St.,
Dorchester, Mass.
p. Katriną Namaksienę,
37 Oriole St.,
W. Roxbury, Mass.

Koncerto tikietus galite užsisakyti ir telephonu arba laiškais. Kaip būtų malonu po koncerto paskelbti, kad Jordan Hall visos sėdynės buvo užpildytos. Tai būtų tikras lietuvių pasididžiavimas ir radio programai būtų suteikta stambi parama. Radio programos ir koncerto reikalais galite kreiptis šiuo adresu:

DARBININKAS RADIO
366 West Broadway,
South Boston 27, Mass.
Telephonas: —
SOUth Boston 2680
NORwood 1449

Dress it up with Tart Shells

Whether you're planning the main dish or dessert, these little tart shells are so versatile they step right into the picture. Fill them with creamed chicken or fish, or creamed vegetables topped with a little grated cheese and put under the broiler a minute until the cheese is melted. It's a grand way to use leftovers.

For dessert, try custard or vanilla pudding with fruit on top, or fresh, frozen or canned fruits, garnished with a little creamed cheese.

You can make these flaky tarts the day before, they'll keep fresh and crisp in a tightly covered tin box. Clip the recipe and enjoy this grand combination of creamed food and crispy, delicate pastry.

Flaky Tart Shells

Mix 2¼ cups sifted ALL-PURPOSE FLOUR and 1 teaspoon SALT. Measure out ¾ cup SPRY and divide into two equal parts.

Step 1 for Tenderness—cut in first half of Spry until as fine as meal.

Step 2 for Flakiness—cut in remaining Spry until particles are size of large peas.

Add 5 tablespoons cold WATER (no more, no less), mixing thoroughly into a dough.

Roll dough ⅛ inch thick and prick with fork. Cut in 5-inch rounds and fit snugly over outside of muffin pans, pinching into about 7 pleats.

Bake in very hot oven (450°F.) 10-15 minutes. Makes 12 tart shells.

Use these flaky little tarts for holding creamed vegetables, chicken, fish, fruit, or berries

LANKĖSI

Šeštadienį lankėsi Mrs. A. Nevera iš Dorchester, Mass. Atsilankymo proga atnaujino "Darbininko" prenumeratą, aukojo $1.00 kolendoriaus fondan ir pasižadėjo trumpu laiku įstoti į kun. Dr. Urbonavičiaus knygos — Vytis ir Erelis rėmėjus.

Lankėsi pp. Bendzevičių vyresnysis sūnus. Atsilankymo proga atnaujino savo mamytės LDS narystės duoklę ir kalendoriaus fondan aukojo $1.00.

Pirmadienį, geg. 14, "Darbininke" lankėsi kun. K. Vasys, Aušros Vartų par. klebonas, iš Worcester, Mass. Kun. Vasys rengiasi parapijos jubiliejinėms iškilmėms, kurios įvyks sekmadienį, geg. 20, ir ta proga spausdina parapijos istoriją.

★ Dviejų Lietuvos Vyčių kuopų — So. Bostono ir Cambridge, įvykusieji šokiai, geg. 12, Kenmore viešbuty, labai gražiai pasisekė. Jaunimo ir jų prietelių prigūžėjo pilnutėlė salė.

★ Sekmadienį, geg. 13 d., Motinos Dienos paminėjimo proga, Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčia per visas šv. mišias turėjo didelį skaičių maldininkų ir Dievo Stalo lankytojų, bet per Sumą bažnyčia buvo kupina jaunimo.

★ Tuojaus po Sumos Šv. Petro par. bažnytinėje salėje įvyko bendri jaunimo — L. Vyčių, Sodalicijos ir Choro, surengti pusryčiai. Ten irgi buvo kimštinai prisigrūdę. Tai pagerbimas motinėlių, kurios tik įdėjo rūpestėlių beaugindamos tą gražųjį jaunimėlį.

★ Sekmadienį, geg. 13 dieną, kada buvo tikroji Maldos Diena už teisingą pasaulio taiką, oras buvo irgi nepaprastas. Štai nušvito, po valandėlės jau lyja; tik prasiblaivė ir tuojaus vėl rasoja... Stebint gamtą ir pasaulio sujirimą taip ir matai nepaprastą vaizdą: čia kaikurios motinėlės jau nusiblaivė dangus, nes jos sūnelis jau sugrįžo sveikas iš karo laukų; čia dar kitos braukia gailiąją ašarėlę, nes dar toli gražu jokių žinių bei vilčių nežinoma - nejaučiama, kad jos sūnelis gyvas ar grįžtąs. Tam ir buvo Maldos diena, kad Apvaizda saugotų tuos nekaltus vaikus, kurie išėjo atstatyti pasaulyj teisingumą žmogaus gyvenimui. Jie kovoja su žmogaus teisių pavergėjais, kad kitiems būtų gerą gyventi laisvoj vienoj ar kitoj šalelėj. Tai aukščiausias žmogaus idealų principas ir mes raminkimės, kad Aukščiausias žinos kuriais keliais tuos jaunuosius vesti...

Vyčių 'Bowling Match'

Geg. 8 d. vakare, įvyko "bowling match" tarpe Cambridge kuopos narių ir South Boston kuopos, Vyčių "bowling alleys".

Sekanti atstovavo Cambridge: Wanda Yankun, Jean Malin, E. Culpin, T. Malin, A. Puzin, D. Skibauskas, Al Shakalis, T. Staškunas, P. Puzin, Al Marcin ir J. Puzin. South Boston kuopą atstovavo: M. Vallis, M. Kleponis, M. Žardeskas, P. Žibutis, A. Marcinkas, V. Petraitis, Larry Švelnis, kun. A. Abračinskas, J. Yankauskas, A. Bakunas, A. Jakimavičius, S. Mickevičius.

South Boston Vytės laimėjo prieš Cambridge Vytes. Taipgi South Boston Vyčiai laimėjo prieš Cambridge Vyčius.

Tikimės, kad neužilgo Cambridge Vyčiai pakvies South Boston Vyčius atsilyginti. *Rap.*

Sugrįžo Iš Kalifornijos

Kiek laiko atgal sugrįžo iš Los Angeles, California, p. Elzbieta Nanartavičienė, gyv. Broadway.

p. E. Nanartavičienė išbuvo tris mėnesius pas Prelatą J. Maciejauską, Šv. Kazimiero lietuvių par., Los Angeles, kleboną, šeimininke. Ten ne tik šeimininkavo, bet daug darbavosi parapijoj, ką jau esame pastebėję iš tos kolonijos korespondencijų, tilpusių "Darbininke".

Grįždama iš Los Angeles, Cal., buvo sustojus Omaha, Neb., kur klebonu yra kun. Jusevičius. Džiaugiasi turėjus progą pamatyti ne tik Šv. Antano lietuvių par. bažnyčią, kleboniją, mokyklą ir Seserų namą, bet taip pat klebonas nuvežė parodyti Boys Town. Iš Nebraskos nuvažiavo į Chicagą ir lankėsi pas Prelatą Krušą, kuris turėjęs dvi širdies atakas. Bet dabar jaučiasi kiek geriau. Iš Chicagos vyko į namus. Grįžo patenkinta gyvenimu Kalifornijoj ir lankymosi Omahoj ir Chicagoj.

p. Nanartavičienė, grįžus į namus, vėl pradėjo dirbti. Ji gal ir nebūtų taip greit grįžus į namus, jei ne šeima, kurie telegramomis kvietė sugrįžti, nes sūnus Jonas, kuris yra vedęs, esą draftuojamas karo tarnybon.

Iš Baltic American D-jos Susirinkimo

Geg. 13 d. International Institute patalpose įvyko The Baltic American Society of New England susirinkimas. Be draugijos reikalų aptarimo buvo ir įdomi programa. Mokslinę paskaitą apie Pabalčio tautų kilmę ir jų kalbas pateikė Prof. Dr. Joseph Raymond-Rimavičius. Po paskaitos buvo klausimai — diskusijos.

Žavinčią muzikalę programą išpildė svečias artistas Cleveland Symphony Orkestros violincello virtuozas - solistas Karl Lamp ir Boston Symphony orkestro kontrabasso virtuozas Ludwig Juht (abu estai). Jiems pianu akompanavo latvė Sofia Stumberg.

Susirinkimą įdomiai vedė Dr. Pr. Galinis, raštininkavo B. Cleveland.

Po susirinkimo buvo arbatėlė su užkandžiais.

Susirinkime buvo svečių net iš Worcester, Mass. *Rap.*

GEGUŽĖS MĖNESIO

Knygutė, kurioje randasi labai gražūs skaitymai kiekvienai dienai per visą gegužės mėnesį. Knygutė buvo išleista Šv. Kazimiero Draugijos, Kaune. Ji yra versta Kun. Pr. Žadeikio. Turi 184 pusl. Kaina 40c.

Užsisakydami šią "Gegužės Mėnuo" knygutę, įdėkite 40c į konvertą ir prisiųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass., ir tuojau ją gausite.

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ.

Pirmininkė — Eva Marksienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — B. Gailiūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — B. Cunienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W.
Iždininkė — Ona Staniuliūtė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Juozas Švagždys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Glineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass
Iždininkas—Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass
Maršalka — Jonas Zaikis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salė, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass

DAKTARAI

Tel. TROwbridge 6330
J. Repshis, M. D.
(REPŠYS)
Lietuvis Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampas Inman arti Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2—4 ir 6—8.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Vyną, Alų ir Toniką
Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynų ir tonikų. Šiuos gėrimus pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, parėms ir piknikams. Skubus patarnavimas. Šaukite:
BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra
SOUTH BOSTON CAFE
VINCAS BALUKONIS,
Savininkas

Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

Take Years From Your Looks.
Face looks younger when framed in the soft appealing Permanent Wave.
Tel. SOU. 4645
A New Style For Spring
Take advantage of CASPER'S morning SPECIAL $10.
Soft., Cream-Oil Permanent $8.
Includes shampoo, Cutting and Individual hair Style.
Special from 8:30 A. M. to 10:30 A. M.
Other permanents from $5. to $50.
Luxurious Waves Set While You Relax in Glamorious Surroundings.
at
CASPER'S
BEAUTY SALON
738 E. Broadway,
South Boston, Mass.
Experienced Manicurist always present
No Appointment Necesary
Hours 8:30 to 5. Open Thursday Evenings

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

Factory to you
Monuments $85.00 up
Markers 32.00 up
All lettering and delivery anywhere in New England
Write for catalog
Memorial Granite Co., Inc.
159 Hancock Street
Quincy, Mass.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graborius ir Balsamuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUth Boston 2590
Sūnaus gyvenamoji vieta — 838 Dorchester Ave.
Tel. COLumbia 2537

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia šermenims Dykai
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenims dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

Literatūros Skyrius

Veda — Antanas Vaičiulaitis

IŠ VARGO NUPINTOS DAINOS

Prano Vaičaičio Poezija

Prano Vaičaičio dalia, kaip daugelio senesnės kartos lietuvių: siekė, mušėsi prie geresnio gyvenimo, visas jėgas skyrė tėvynei, savo broliams lietuviams, o tų jėgų, sveikatos buvo taip nedaug. Prieš keturiasdešimt metų su viršum (1901 m.) jį džiova nusinešė į kapus, vos 25 metus sulaukusį.

Negalėtume pasakyti, kad ši greita mirtis Praną Vaičaitį palaidojo, kaip poetą. Jis parašė storoką eilių knygą, ir ne vienoj iš tu eilių praskamba gilus, tikras poeto balsas. Tuos eilėraščius reikėtų įrašyti tarp pačių gražiųjų ("Jau pajėgos mažinas", "Gyvenimo mano saulutė"). Pats Prano Vaičaičio vardas savo laiku buvo minimas greta su Maironiu. Jo dainos daug kur Lietuvoj skamba vakarais, kada šienpiūviai, grįždami iš lankos, jas užtraukia.

Paskui buvo užėjęs kitas kraštutinumas, — imta Praną Vaičaitį per mažai vertinti. Esą, nebuvęs toks originalus, daug kur kitais sekęs, nespėjęs savo talento išugdyti, jaunas mirdamas...

Mums jis atrodo vienas iš tų tikrųjų Lietuvos poetų, kurie savo raštus giliai, nuoširdžiai pergyveno ir tuo giliu jausmu sugebėjo užkrėsti skaitytoją. Kai peržiūri jo eiles, visur regi nemeluotą jausmą, jautrią širdį, nuotaikingumą. Beskaitydamas tą jo lyriką, pats esi patrauktas šio nuoširdaus, dažniausiai ilgesingo balso, pats nusikeli į tolimas tėviškės girias, prie upių ir girdi "kaip varpas sunkiai gaudžia". Geruose savo eilėraščiuose Pranas Vaičaitis prabyla stipriai, tuoj pajunti prieš save turįs tikrą lyriką, tikrą dainininką.

Teisybė, nė vienas jo eilėraštis jau šiandien yra mums lyg nevisai atbaigtas, išdailintas. Šen ir ten jauti, kaip žodis kliūva, žesnė. Taip, daug ten yra jaunystės žymių, daug vystymosi, augimo pėdsakų. Tačiau pasaulyje nerasim poeto, kurio visi eilėraščiai būtų lygiai tobuli ir geri. Ar imsim Maironį, ar Baranauską, ar Hugo, ar Lermontovą, — jų lyrikoj randam viršūnių, bet randam ir žemesnių vietų. Tad Pranas Vaičaitis nėra jokia išimtis, ir silpnesnių jo eilėraščių vardu nedera pamiršti jo gerųjų kūrinių.

Gal stipriausiai Pranas Vaičaitis yra iškilęs savo asmeninio pobūdžio lyrikoj, elegijose, kai jis kalba apie savo likimą, mato artinantis savo saulėleidį ("Gyvenimo mano saulutė" ir tt.). Tose elegijose skamba autentiškas poeto balsas, kuris savo atvirumu, savo liūdesiu, savo paprastumu užkrečia kiekvieną. Poeto žvilgsnis čia įsiskverbia į gamtos slėpinius, grožisi jos spalvomis, spinduliais, sako paskutinį sudiev — ir sykiu jau mato kitų pasaulių perspektyvą: ramybės, pasilsio pasaulių, kur jam nebus vargų ir kovų.

Su šitomis elegijomis minėtini Prano Vaičaičio heksametrai. Tai epiniai, neilgi dalykėliai, kuriuose jisai kalba apie vieno žmogaus kvailą dukterį, apie visuotinį tvaną, nušviestą pro lietuviškų pasakų rėmus, apie Pranio Stonelio žmoną, kuri vaikus gimdydavo šimtais, apie Švento Jurgio kareivius požemiuose... Tai heksametro forma ataustos pasakos. Toji forma graži; vaizdai ryškūs, o prie jų prisideda šviesi nuotaika, humoras. Visa tai tiems heksametrams teikia svarią vietą visoj Prano Vaičaičio poezijoj.

Heksametruose Pranas Vaičaitis nevengia humoro. Kituose eilėraščiuose nuo humoro jis pereina prie satyros. Kai jis kalba apie lietuvių prispaudėjus, jo satyra yra aštri, negailestinga. Tai kariaujančiojo balsas. Čia jis šaukia, piktinasi, satyros botagu čaižo. Kitur vėl, kai užsimena mažesnes žmonių silpnybes, jo satyra švelnėja. Matai, kaip pašiepdamas autorius atlaidžiai juokiasi ('Girtuoklėlio daina').

Savo satyrose Pranas Vaičaitis užgriebia eilę tautinių, socialinių ir kitų aktualių klausimų. Jis iš tikrųjų buvo aktualus poetas, dainininkas-visuomeninkas. Jis nestovėjo nuošaliai nuo pasaulio, nuo jo kovų ir skriaudų. Jis šaukė, rodė, neteisybę, rodė skriaudą, kuri buvo daroma lietuviams ir vargingiems žmoneliams. Šia sava socialine, aktualia gaida jis gerai tiko prie 'Varpo' programos. Kaip 'Varpas' su Dr. V. Kudirka kėlė tautą ir naikino negeroves, taip ir Pranas Vaičaitis buvo toks pat žadintojas, gyvųjų tautos, visuomenės reikalų jautrus atspindys. Jis šaukė prieš rusus, jis užtarė tremiamus knygnešius, jis barė nesusipratėlius, tamsoj skendinčius tautiečius. Jis kovojo tol, kol jo gyvenimo saulutė užmerkė paskutinį spindulį.

Jei dar atsiminsim istorines Prano Vaičaičio dainas, tai jo plunksna mums pasirodys plati ir įvairi: nuo savęs jis ėjo prie socialinių ir tautinių problemų, drauge siekdamas tolimas istorijas ir pasakų gadynes. Tarp visų šių jo poetinių darbų, kai šiandien juos skaitom, randam ne vieną, iš kurio, kaip iš kokio šaltinio, ištrykšta gaivi srovė, tokia pat stipri, kaip ir prieš keturiasdešimt metų. Ir žiūrėdami į tuos rinktinius jo posmus, nepaisydami kitų, prastesnių, nesvyruodami tariam: "Čia būta tikro lyriko, širdies poeto".

A. Vaičiulaitis.

Lakštingala

Lakštingala, gražus paukšteli,
Pas mano langą nečiulbėk,
Į mano gimtinį namelį
Linksmai giedodama nulėk.

Tenai mamelę nuraminki,
Palinksmink baltą galvą jos,
Jai apie mane pasakyki,
Lai apie mane ką žinos.

Tenai kuplioji liepužėlė
Dejuoja vėjo pučiama,
Tenai mamelė sengalvėlė
Vaitoja manęs laukdama.
Sakyk: sulauksi tuoj sūnelį,
Laiminga būsi ir linksma.

Pranas Vaičaitis.

Kur Bakužė Samanota

(Vertimas)

Kur bakužė samanota,
Kurioje gimiau,
Obelis kur augalota,
Ką sode mačiau?
Kur upeliai platūs, sriaunūs,
Tekantys smagiai?
Kur tos mintys mano jaunos,
Linksmos kaip drugiai?
Ta bakužė jau supuvo,
Obelies jau nėr,
Ir upeliai jau išdžiūvo —
Vargas vien tebėr...

Pranas Vaičaitis.

YRA ŠALIS...

Yra šalis, kur upės teka
Linksmai tarp girių ūžiančių
Ir meiliai tarpu savęs šneka
Prie giesmininkų vėversių.
Ten prakaitas aplieja žmones
Prie vasaros sunkių darbų,
Ir prastas parėdas marškonis
Apdengia sąnarius visų.
Bet tave meiliai pavaišina,
Kaip tik nueisi į svečius,—
Ten tave myli, valgydina,
Kiek tiktai leidžia išteklius.
Ir grakščios tos šalies merginos
Ten žydi vis kuonopuikiau...
Šalis ta LIETUVA vadinas.
Bet aš — neilgai ten buvau...
Atsimenu, kada į guolį
Saulutę prašo vakarai,
Ir gieda lietuviai varguoliai,
Nes pabaigti dienos darbai...
Kaip tąsyk mergos veidą skaistų
Prie rūtų lenkia kvepiančių,
Dainuodamos, jas meiliai laisto,
Lelijų skinas žydinčių...
Atsimenu, kaip vakars šiltas
Po vasaros kaitrios dienos
Ir oras, ramumu išpiltas,
Nenoroms traukia prie dainos...
Kaip tąsyk varpas sunkiai gaudžia
Ir užgirdėt toli, toli...
Seniai jau paukščiai medžiuos snaudžia,
Bet pats užmigti negali..
Kaip upės vandens, mintys teka,
Idėjos reiškiasi galvoj:
Gamta su tavim, rodos, šneka:
"Gražu, gražu mūs Lietuvoj"...
O tėviške! Koks mielas kraštas,
Kurio taip netekau ūmai. —
Tą neišreikš nė vienas raštas,
Tą pasakys vieni jausmai....

Pr. Vaičaitis.

Jau Pajėgos Mažinas

Jau pajėgos mažinas; vystu, kaip lapas;
Jau protas leinesnis, šaltesnė širdis,
Ir greitai slogins mane amžinas kapas,
Ir plaus mane užmaršos greitai vilnis.

Bet geisčiau žinoti labai aš širdingai,
Ar bus nors toliau tau, tėvyne, geriau?
Kada, o brangiausia, tu būsi laiminga?
Kada gi kvėpuoti galėsi lengviau?

Kada gi ant tavo išartos krūtinės
Liuosybės dainutę vaikai užgiedos?
O bočių žilųjų vargus atsiminę,
Širdy atsidus ir, kaip reik, pagodos?

Pranas Vaičaitis.

Kiekvienas Lietuvos gamtos vaizdas atrodo lyg romantiška padangė, kur visuomet gali sutikti Lietuvos žemės grakščią merguželę. Štai ir šis vaizdas nukelia mūsų mintis kai: "Ir priėjau Nemunėlį, per jį siaurą lieptuželį, o taip tamsioje naktelėj bijaus eiti per lieptelį. Štai ateina bernužėlis, piovęs lankoj dobilėlius, žada pervest per lieptelį, palydėti lig namelių..."

Gyvenimo Mano Saulutė

Gyvenimo mano saulutė jau leidžia
Kas kartą šešėlius ilgyn ir ilgyn;
Jausmai bekovodami poilsio geidžia,
Kas dieną prie karsto slenku jau artyn.

Gal greitai ant amžino gyvasčio slenksčio
Lazdelę keleivio turėsiu padėt.
Bet greičiau, kad dainas jaunystės įstengčiau
Paleisti pasaulyje pasižmonėt.

Vai, lėkite, dainos, iš vargo nupintos,
Iš kaimo į kaimą pas jaunus, senus,
Paguoskite širdis, nelaimių sutrintas,
Nušluostykit ašaras, kelkit jausmus!

Bet jeigu nerasit pasaulyje vietos,
Ir jūs neatjaustų viengenčių širdis,
O! Tąsyk sugrįžkit, kur mano gal kietas
Rakstelis, kur gyvo netėmys akis.

Daugiau nesiskirtumėm, mano dainelės,
Sesutės laimingų pasaulio dienų,
Kartu pasilsėsim ramybės vietelėj
Po vėtrų, nelaimių, po žemės kovų...

Pr. Vaičaitis.

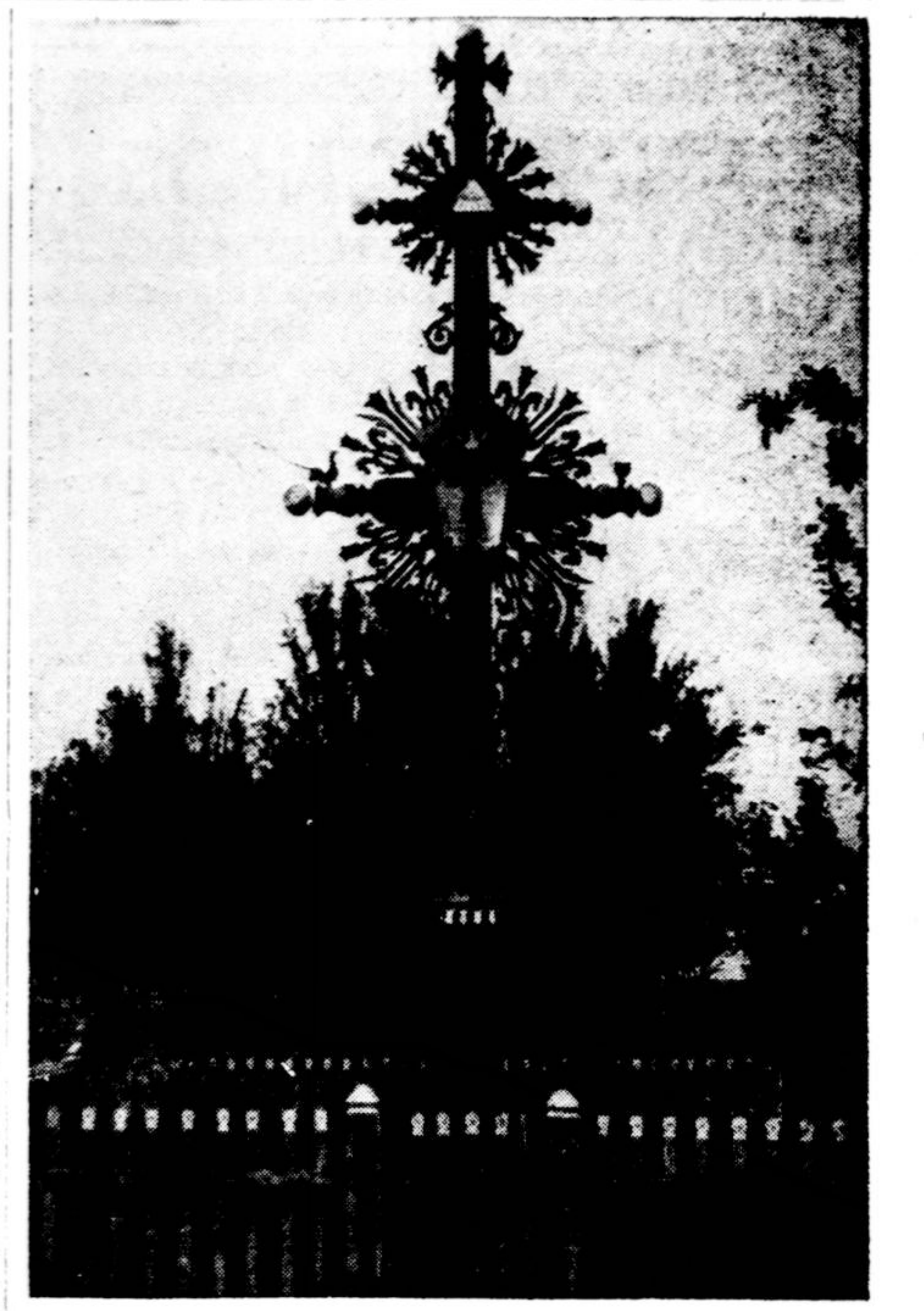

Reikia manyti, kad gal nevienas mūsų tėvelių ir motinėlių puikiai atmena tą dieną kai reikėjo į svietur keliauti. Ir jeigu jie žodžiais neištarė, tai mintimis pergyveno tikriausiai, kur nors prie darželyj kryžiaus: — Sudiev per amžius, gūžta savoji, tarp žalių medžių, vyšnių sode!... Mūsų broliai ir sesės, kai juos prispaudė raudonosios vergijos jėga pravirko: "Rankos sukaltos kardą paleido, jaunas pritemo man žvilgesys, brangi jaunyste, rausvesnio veido — ir jus Sibiras greit užgesys... Bet čia bunda laisvojo žmogaus jausmai ir jis šaukia pasauliui teisingumo — Nors mano kūną sukalė gudas, bet laisvos sielos negal pavergt, jūs idealų pasėtas grūdas dar milijonus gali sukelt...

ŽALGIRIO MŪŠIS

Oi, ūžia, švilpia blogas oras,
Ir vėtros medį bando raut,
O narsūs Vytauto bajorai
Pradėjo karan brolius šaukt.
Jaup trempia viešąjį kelelį,
Pulkai jau eina už pulkų —
O eik, vaike, balnok, žirgelį,
Užstok už garbę lietuvių!
Štai kabo tavo tymo balnas
Ir kardas tavo štai šviesus,
Ir joki per miškus, per kalnus,
Malšinki priešus plėšikus.

O ar tai vėtros žiaurios kaukia,
Siūbuoja girios ąžuolai?
Ar tai išalkę žvėrys traukias,
Ar staugia meškos ir vilkai?
O tai ne vėtros žiaurios ūžia,
O tai ne meškos, ne vilkai, —
Tai broliai joja į karužę,
Tai žvengia juodbėriai žirgai.
Tai joja vyrų minių minios,
Tai narsūs Lietuvos vaikai...
Jau peržengti kalnai ir plynios,
Jau priešų netoli laukai...
Sudiev, tėvyne mūsų miela,
Tu būk laiminga visada!
Sau pinki laimės aukso vielą,
Tegu gyvuoja Lietuva!

Jau dūmai rūksta, dunda žemė,
Nerimsta juodbėriai žirgai.
Pats Vytauts žiūri, mūšį lemia,
Arti kryžiuočiai vanagai...
Tai ne perkūns smarkus sugriovė,
Ne šviesūs tvykstelėj žaibai,
Tai lietuviai į priešus šovė,
Tai čerška šviesūs jų kardai!
Ir kaip kopūstai ritas galvos
Ir maišos su maldoms keiksmai,
Lavonų guli baisios kalvos,
Kanuolių dauginas griausmai.
Nuo Žalgirio rytinės pusės,
Kur tik akimis užmatai,
Kryžiuočiai guli, kaipo musės,
Ir drasko kūnus jų vilkai.
O lietuviai linksmai dainuoja,
Jų grobio nė nesuskaityt,
Dainuodami namuosna joja
Baltų tėvelių atlankyt.

Pranas Vaičaitis.

Pirmiau Ir Dabar

Maloni mėlynė, saulutė kai šviečia,
Kuomet ji pakyla padange riedėti,
O pievoj bitutės gėlelėse spiečia,
Tad gera ir jauku į gamtą žiūrėti.

Šilelyj medeliai šakutėms vėjuoja,
Paukštelių lizdeliai ant jųjų supinti,
Lakštutė ten gieda, gegutė kukuoja,
Net saldu ir miela vis tai prisiminti.

Tai mūsų tėvynė prieš keletą metų,
Prieš audrą, prieš karą šį vaizdą turėjo,
Pakol dar nebuvo paliesta granatų,
Pakol savo žemę laisvai glamonėjo.

Šiandieną pradingo pirmykštė gražybė,
Nebdžiugina niekas, nors kartais nušvinta,
Saulutė pakyla į erdvės aukštybes,
Bet žmogui pažvelgus tik ašara krinta.

Pagailo Marijai žmonių nuodėmingu,
Dar kartą atlankė, kad juos išvaduoti.
Ji žada išpinti iš pančių vergingų,
Jei žmonės pagrįžtų jai garbę vėl duoti.

Į Girkalnio bokštą nužengus Marija,
Ji tarė: "Vadinkit mane gailestinga".
Visad pasiruošus ji gelbėt žmoniją.
Jai Dievo malonių niekuomet nestinga.

Parpulkim ant kelių prieš sostą Marijos,
Prašykim, maldaukim mes jos atleidimo
Ir Lietuvą brangią ištraukt iš vergijos,
Išgelbėt tėvynę iš šio prispaudimo.

Mes žinom, suprantam jos gailestingumą,
Jei tikrai prašysim, nebus atsakyta,
Negali atstumti per savo gerumą,
Kas beldžia ir šaukias bus tam atdaryta.

Marija, Marija mes šaukiam šiandieną.
Tai balsas lietuvių iš už okeano.
Lietuvai pagalbos mes laukiam kasdieną,
Jai trokštam liuosybės, kaip dvasiško peno.

U.G.

LETTER-WRITING FAT

Fats and oils are required in the manufacture of humble everyday desk supplies like paper and ink. Save every drop of used cooking fat. It replaces scarce fats and oils needed for thousands of civilian as well as war industries.